Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Diplomová práce

Společenský život na venkově

Bc. Lucie Eva Seničová

© 2025 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Lucie Eva Seničová

Veřejná správa a regionální rozvoj – c.v. Litoměřice

Název práce

Společenský život na venkově

Název anglicky

Social life in the countryside

Cíle práce

Diplomová práce je návrhem na zlepšení podmínek aktivního společenského života obyvatel obce Mělnické Vtelno. Po provedeném průzkumu, budou vyhodnoceny názory občanů na kvalitu společenského života v obci. Poté budou popsány možnosti volnočasových aktivit, kulturního a sportovního vyžití. Dále budou předloženy návrhy řešení, které mohou zastupitelé, zástupci spolků i obyvatelé obce využít pro zlepšení a rozvoj v této oblasti. Cílem práce jsou konkrétní opatření, vhodná pro zlepšení kvality společenského života obyvatel ve vybrané obci.

Metodika

Diplomová práce je rozdělena do dvou částí, a to teoretické a empirické.

Teoretická část práce vychází ze studia relevantní literatury. Budou definovány pojmy související s venkovem, obecním zřízením a pojmy spojené se společenským životem. Dále bude diplomová práce soustředěna na charakteristiku obce Mělnické Vtelno. Bude krátce popsána historie obce a historie a současnost spolkové činnosti v obci.

Praktická část bude zaměřena na shromažďování dat z dotazníkového šetření, která budou následně analyzována. Budou provedeny rozhovory se členy místních spolků a místní samosprávy, které budou zaměřeny na jejich fungování a činnost. Na základě získaných výsledků a analýzy názorů obyvatel Mělnického Vtelna, budou navržena doporučení na změnu, vhodná pro budoucí rozvoj a zlepšení kvality společenského života obyvatel v obci.

Doporučený rozsah práce

60 – 80 stran

Klíčová slova

venkov, obec, společenský život, spolky, spokojenost, Mělnické Vtelno

---

Doporučené zdroje informací

BERNARD, J. Nic se tady neděje ... . Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2018. ISBN 978-80-7419-274-6

HEŘMANOVÁ, Eva. Koncepty, teorie a měření kvality života. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2012. ISBN 978-80-7419-106-0

JÁČ, Ivan. *Jedinečnost obce v regionu.* [Praha]: Professional Publishing, 2010. ISBN 978-80-7431-038-6.

KUČERA Z., KULDOVÁ S., Vnímání venkova: klíčový fenomén jeho rozvoje. In Sborník příspěvků. Venkov je náš svět, Český Krumlov. 2006, ISBN 80-213-1539-3

MACHÁČEK, J. Venkov v rámci inovativních přístupů. Praha: Alfa Nakladatelství, 2012. Ekonomie studium. ISBN 978-80-87197-51-6

MAJEROVÁ, Věra; HEROVÁ, Irena. *Český venkov 2008 : proměny venkova.* V Praze: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2009.

PERNICA,Petr, Logistika kultury: Nový pohled na kulturu, Praha: Academia AV ČR, 2017. ISBN 978-80-200-2730-6

PROFANT, T. Kritika rozvoje: Od kolonialismu k postrozvojové praxi, Slon – Studie, 2022. ISBN: 978-80-246-5040-1

Předběžný termín obhajoby

2024/25 LS – PEF

Vedoucí práce

prof. PhDr. Ing. Věra Majerová, CSc.

Garantující pracoviště

Katedra humanitních věd

Elektronicky schváleno dne 18. 03. 2025

prof. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 19. 03. 2025

prof. Ing. Lukáš Čechura, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 20. 03. 2025

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Společenský život na venkově" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucí diplomové práce paní prof. PhDr. Ing. Věry Majerové, CSc., s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 27.03.2025 _____

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala mé vedoucí práce paní profesorce PhDr. Ing. Věře Majerové, CSc., za trpělivost, zkušenosti, postřehy a svůj čas, který mi věnovala. Také bych chtěla poděkovat nahoru a dole všem osobám, které mi prošly životem, neboť mne v konečném důsledku nesmírně obohatily a udělaly ze mne takového člověka, kterým jsem dnes. A především mým blízkým, kteří tvoří mou pevnou základnu a jsou mými průvodci školou života. Stále se učím, s pokorou a v lásce. Všem.

Společenský život na venkově

Abstrakt

Společenský život tvořil vždy důležitou oblast života obyvatel nejen na venkově a ani dnes neztrácí jeho význam na atraktivitě. Tato diplomová práce se zabývá společenským životem obyvatel na venkově. Věnuje se konkrétně obci Mělnické Vtelno, která leží ve Středočeském kraji, 18 km východně od Mělníka po silnici I/16, 22 km západně od Mladé Boleslavi a 14 km jižně od Mšena, které je nazýváno branou do chráněné krajinné oblasti Kokořínsko-Máchův kraj.
V teoretické části práce je nejprve charakterizován pojem venkov a dále pojmy související s touto tématikou, především je vymezeno definicí obecního zřízení, kategorizace obce a orgány obce. Další část teoretické práce se zaměřuje na pojem společenský život na venkově, jeho základní pojetí, měření a teoretické koncepty. Dále je charakterizována obec Mělnické Vtelno, její historický vývoj a občanská vybavenost, obec v aktuálních datech, spolková činnost.
V praktické části následuje část práce, která vymezuje výsledky kvantitativního výzkumu, který byl realizován pomocí dotazníkového šetření. Výsledky výzkumného šetření interpretují názory obyvatel na současnou kvalitu života v obci, zejména společenský život a identifikují její hlavní nedostatky.
Na základě zjištěných výsledků bude zpracována analýza. V závěrečné části diplomové práce byla navržena doporučení, která mohou vést ke zlepšení kvality života v obci a společenského života k větší spokojenosti občanů.

Klíčová slova: venkov, obec, společenský život, spolky, Mělnické Vtelno

Social life in the countryside

Abstract

Social life has always been an important area of life not only in the countryside and even today its importance has not lost its attractiveness. This diploma thesis deals with the social life of the inhabitants in the countryside. It focuses specifically on the village of Mělnické Vtelno, which is located in the Central Bohemian Region, 18 km east of Mělník along road I/16, 22 km west of Mladá Boleslav and 14 km south of Mšeno, which is called the gateway to the protected landscape area of the Kokořínsko-Mácha Region. In the theoretical part of the thesis, the concept of countryside is first characterized and then the terms related to this topic, especially the definition of the municipal system, the categorization of the municipality and the municipal authorities. The next part of the theoretical thesis focuses on the concept of social life in the countryside, its basic concept, measurement and theoretical concepts. Furthermore, the village of Mělnické Vtelno, its historical development and civic amenities, the municipality in current data, association activities are characterized.

The practical part is followed by a part of the thesis, which defines the results of quantitative research, which was carried out using a questionnaire survey. The results of the research interpret the opinions of the inhabitants on the current quality of life in the municipality, especially social life, and identify its main shortcomings. Based on the results, an analysis were processed. In the final part of the thesis, recommendations were proposed that can lead to the improvement of the quality of life in the municipality and social life to greater satisfaction of citizens.

Keywords: countryside, village, social life, associations, satisfaction, Mělnické Vtelno

Obsah

Úvod **11**

2 Cíl práce a metodika **12**

2.1 Cíl práce 12

2.2 Metodika 12

3 Teoretická východiska **13**

3.1 Vymezení základních pojmů 13

3.1.1 Venkov 13

3.1.2 Venkovský prostor 13

3.1.3 Venkovská obec 16

3.2 Obec 17

3.2.1 Aktéři rozvoje obce 18

3.2.2 Samospráva obce 19

3.2.3 Svazek obcí 19

3.2.4 MAS 20

3.2.5 Podpora venkova na evropské a národní úrovni 21

3.3 Život na venkově 22

3.4 Společenský život 23

4 Mělnické Vtelno **25**

4.1 Historické prameny 25

4.2 Občanská vybavenost a infrastruktura 28

4.3 Obec v datech 29

4.4 Politické aspekty v obci 31

4.5 Sdružení obcí Kokořínska 33

4. 6 Tradice a zvyky 34

4.7 Spolková činnost 34

4.7.1 Sbor dobrovolných hasičů 35

4.7.2 TJ Sokol 36

4.7.3 Myslivecké sdružení 38

4.7.4 Spolek Život venkova 39

4.7.5 Ostatní spolky v obci 39

4.8 Úspěšné projekty v obci 40

4.9 Kalendář akcí 42

5 Praktická část **45**
5.1 Rozhovory 45
5.1.1 Starostka TJ Sokol Mělnické Vtelno 46
5.1.2 Starosta Sboru dobrovolných hasičů Mělnické Vtelno 47
5.2 Dotazníkového šetření 48
5.2.1 Výsledky výzkumu 49
5.2.2 Sestavení hypotéz 62
5.2.2.1 Hypotéza č. 1 62
5.2.2.2 Hypotéza č. 2 64
5.2.2.3 Hypotéza č. 3 65
6 Diskuse o výsledcích **66**
7 Závěr **68**
8 Seznam použitých zdrojů **70**
9 Seznam obrázků, tabulek, grafů a zkratek **74**
Seznam obrázků 74
Seznam tabulek 74
Seznam grafů 74
Seznam použitých zkratek 75
Přílohy **77**

Úvod

Společenský život je nedílnou součástí života lidí na venkově. V době technologického pokroku, digitalizace a nástupu umělé inteligence, představuje venkov s jeho velkorysejším prostorem k bydlení i trávením volnočasových aktivit v přírodě, lákavou nabídku pro mnoho rodin, které hledají klid. Přitahuje je zdánlivá neměnnost venkova, ve stále rychlejším tempu doby. Možnost rychle a levně se dopravit i do vzdálenějších míst regionu, spolu s kvalitním pokrytím internetu, skýtá možnost práce z domova a otevírá možnosti stěhovat se i tam, kde bylo obvykle bydlení určeno převážně pro rekreaci. Mnoho lidí se dnes stěhuje mimo města s romantickou představou, že venkov znamená především klid a pohodu. Venkov se ale od dob našich babiček výrazně proměnil. Je tedy vše stále tak opravdu idylické, jak se mnohdy zdá?

Na to se pokusila odpovědět tato diplomová práce, která je zaměřena na konkrétní oblast života obyvatel na venkově, tj. společenského života, zmapování konkrétní obce, včetně udržování tradic, zvyků a aktivitě místní spolkové činnosti.

V teoretické části jsou představena některá klíčová slova, jako je venkov, venkovský prostor, obec a spolky. Jsou zde definovány pojmy související s venkovem a jeho rozvojem, a také pojmy spojené s problematikou společenského života. Dále byla v druhé polovině teoretické části popsána celková charakteristika obce Mělnické Vtelno, historie obce, její vývoj v čase a současný stav, včetně bohaté spolkové činnosti v obci pro ucelený pohled.

V praktické části bylo vyhodnoceno dotazníkového šetření, které bylo doplněno o rozhovory s představiteli místních spolků a samosprávy o jeho výsledcích a o společenském životě v obci. Na základě získaných výsledků z analýzy současného stavu, byla navržena doporučení na změnu pro budoucí rozvoj a zlepšení kvality společenského života obyvatel v obci.

Závěrem byla shrnuty a popsány poznatky z dotazníkového šetření. Byla přednesena konkrétní opatření pro aktéry místního společenského života, která by mohla být vhodná pro zlepšení kvality společenského života obyvatel Mělnického Vtelna.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem práce je zodpovězení předem zformulovaných stanovených otázek, na základě zjištění aktuálního postoje obyvatel Mělnického Vtelna především k tématu společenského života v obci a předání návrhu konkrétních doporučení zástupcům samosprávy a spolků, která by mohla být vhodná pro zlepšení kvality společenského života obyvatel ve vybrané obci. Dílčím cílem je identifikovat příčiny některých postojů obyvatel z výstupů dotazníkového šetření a vyhodnotit jej pro možnosti budoucího rozvoje obce.

2.2 Metodika

Diplomová práce je rozdělena na dvě části, a to na část teoretickou a empirickou část. Teoretická část práce vychází ze studia relevantní literatury, budou představeny pojmy související s venkovem, obecním zřízením a pojmy spojené se společenským životem.
Dále byla tato část diplomová práce soustředěna na charakteristiku obce Mělnické Vtelno. Byla krátce popsána historie obce a historie a současnost spolkové činnosti v obci.
Praktická část byla především analýzou dat z dotazníkového šetření, které bylo zaměřeno především na postoje obyvatel na společenský život vybrané obce. Byly stanoveny hypotézy. Ke zkoumání dat bylo použito statistických údajů z Českého statistického úřadu, dotčených ministerstev a stránek vybrané obce. Tato metoda byla doplněna o rozhovory se členy místních spolků a místní samosprávy, které směřovaly především na otázky na jejich fungování a činnost. Výstupem na základě získaných výsledků, byla analýza socioekonomických dat a analýza postojů k stanoveným otázkám obyvatel Mělnického Vtelna.

3 Teoretická východiska

3.1 Vymezení základních pojmů

3.1.1 Venkov

Venkov je obecně definován jako řídce obydlený prostor, ve kterém má důležitou funkci zemědělství. Ve Velkém sociologickém slovníku se uvádí, že se jedná o obydlený prostor mimo městské lokality, tradičně charakterizovaný orientací na zemědělství a menší hustotou obyvatel, ale i jiným způsobem života, většinou propojeným s přírodou, a jiná je i jeho sociální struktura ve srovnání s městem. Jiná obecná definice uvádí, že venkovem je vše, co není městem (1996).

Perlín v Typologii venkovského prostoru uvádí, že venkov je „*kontinuálně vymezený prostor, který zahrnuje jak krajinu, tak i venkovská sídla*“. Dále zmiňuje pojem venkovské sídlo, na které lze také pohlížet z několika úhlů, pro statistické vymezení, se užívá hranice 2 tisíc obyvatel v sídle jako hranice, kdy jde nepochybně o venkovské sídlo. Samozřejmě i zde existují výjimky, kdy je městem nazýváno sídlo i s menším počtem obyvatel a naopak (2010, s. 2-3).

Sídelní struktura a tím i většina sídel v ČR, vznikla při kolonizaci prostoru české kotliny, která je víceméně stabilní od pozdního středověku. Největší změnu v počtu sídel přinesl odsun německého obyvatelstva po 2. světové válce. S nástupem komunismu a vzniku tvz. železné opony a přísně střežených pohraničních pásem, zaniklo v tomto prostoru mnoho malých sídel. Opakem se stala 60.-70. léta 20. století, kdy vznikala nová sídla díky potřebě rekreace a nemožnosti vycestovat. Rekreační chatové kolonie jsou unikátním typem sídla v celém evropském prostoru (Perlín, 2010, s. 4).

3.1.2 Venkovský prostor

Dle Velkého sociologického slovníku se jako venkovský prostor obvykle označují vesnice nebo venkovské osídlení a krajina v jejich okolí. Jiné pojetí říká, že je to souhrn katastrů venkovských obcí nebo podrobněji souhrn ploch zemědělské půdy, lesů, vodních ploch, intravilánů, venkovských sídel, polních cest a místních komunikací (1996).

Dnes je venkov vnímán spíše díky krajinotvorné spíše než produkční funkci, pro mnoho lidí má důležitou funkci bydlení, nemnoho z lidí vnímá i rekreační a odpočinkovou funkci, většinou s důrazem na zachování kvalitního životního prostředí a udržitelném rozvoji (Majerová a kol., 2009, s. 16).

Venkovský prostorem je označována většina rozlohy našeho státu (kromě Prahy). OECD a Eurostat stanovil pro lepší srovnávání tvz. NUTS jednotky, kdy ukazatelem je hustota obyvatel/km^2. Pro potřeby ČR byla hustota obyvatel/km^2 snížena na 100 obyvatel/km^2 podle správních obvodů úřadů obcí s rozšířenou působností – tvz. ORP (Deník veřejné správy, 2024).

Mezinárodní definice podle OECD, se kterou pracuje především EU, vymezuje regiony především *podle hustoty* na:

- převážně venkovské-více než 50 % obyvatel regionu žije ve venkovských obcích
- významně venkovské-ve venkovských obcích žije 15-50 % obyvatel regionu
- výrazně městské-ve venkovských obcích žije méně než 15 % obyvatel regionu.

Dle této definice je vybraná obec zařazena k významně venkovským regionům (ČSÚ, 2024, Deník veřejné správy, 2024).

Obr. 1 Mapa venkovských regionů dle OECD (upraveno dle ORP na 100 obyvatel/km^2)

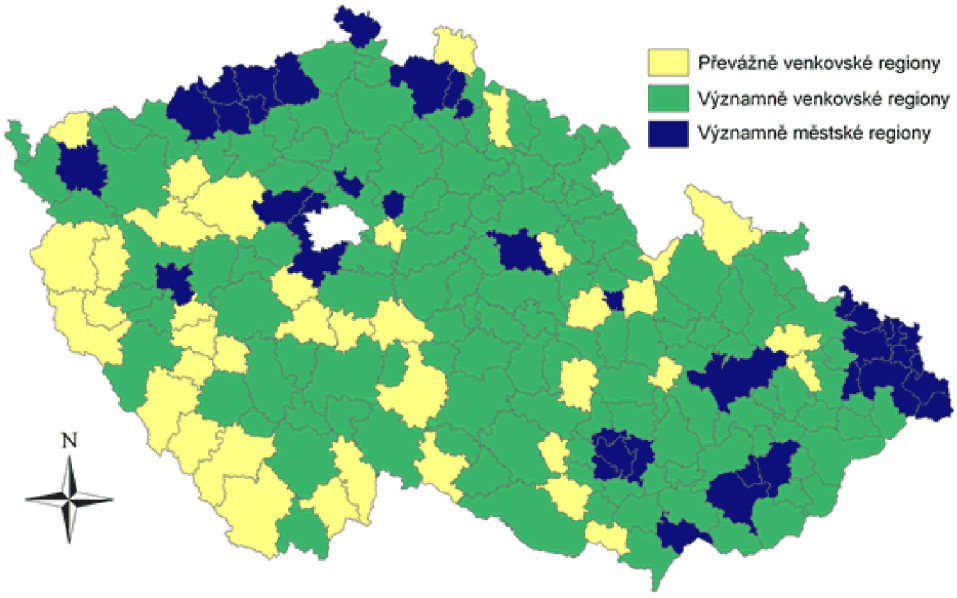

Zdroj: Deník veřejné správy.cz, 2024

Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky (dále jen MMR ČR) doplňuje typologii *dle polohy* venkovských obcí na:

- příměstský venkov – venkovské oblasti v zázemí velkých měst, jsou ovlivněny převážně suburbanizací a zaznamenávají výrazný nárůst své populace
- mezilehlý venkov – průměrně rozvinuté venkovské oblasti ve větší vzdálenosti od velkých sídelních center, ale s dobrým dopravním spojením, ve kterých se nachází rekreační potenciál pro zázemí městských oblastí
- mezilehlý prostor – zahrnuje zbývající území ČR

Dle této definice je vybraná obec zařazena do mezilehlého venkova (Český statistický úřad, oficiální stránky MMR ČR 2024).

Venkovský prostor v ČR je možno definovat dle Perlína (2010) do 3 hlavních typů venkova:

1. suburbánní – metropolitní venkov, kdy jsou znaky venkova postupně stírány městem
2. český nerozvojový venkov, který pokrývá široké pásmo území od Rakovníka až po Vysočinu a vymezuje periferní oblasti, stejně jako další, kteří lokalizovali vnitřní periferie (Musil, Müller, 2008), na kterých je shoda i s Perlínem a Kuldovou, dle nich jde však o poněkud širší území
3. moravský venkov

Tuto typologii Perlín ještě více konkretizoval podle různých kombinací velikosti, stability, růstu a lidského potenciálu:

1) Rozvojový venkov – silný populační a hospodářský růst, rozvoj lidského potenciálu vysoký, sociální a komunitní zaměření spíše nižší
2) Nerozvojový sousedský venkov – špatná občanská vybavenost, ekonomická slabost rychlé stárnutí populace, vysoce tradiční, sociální a komunitní zaměření
3) Moravská periferie – moravsko-slezský typ, dobrá občanská vybavenost, méně příznivé lidské zdroje a slabý rekreační potenciál
4) Vybavený moravský venkov – moravsko-slezský typ, rozvinutá infrastruktura, rodáci, občanská vybavenost
5) Problémový rekreační venkov – velká část pohraničí, turisticky atraktivní, spojené s druhým bydlením
6) Intenzivní rekreační oblasti – nejméně četný, turistický ruch a s ním spojené hospodářské odvětví např. podhorské a horské oblasti

7) Strukturálně postižený průmyslový venkov – oblast Severních Čech
8) Neprofilovaný venkov – vyplňuje zbylá území, charakter nejasný a do budoucna nejistý

Vybraná obec patří do oblasti, která je dle této typologie klasifikována jako „Problémový rekreační venkov“. Pro tento typ jsou charakteristické populačně větší, ale také značně diferencované obce s nejnižším podílem trvale obydlených domů a druhým nejvyšším rekreačně-turistickým potenciálem. Jedná se o turisticky atraktivní venkovskou oblast s vysokým zastoupením objektů druhého bydlení. Zároveň však představuje problémovou oblast z hlediska společenského a ekonomického. V obcích zařazených do tohoto typu je větší migrace obyvatel, kdy kořeny nejsou tak hluboké, neboť částečně zasahovaly do území, které bylo vysídleno po 2. světové válce, a došlo k výrazné obměně obyvatel. Je možné sledovat nejvyšší míru nezaměstnanosti, společně s nízkými hodnotami indexu vzdělanosti (Perlín, 2010).

Např. analýza Mikešové, která zkoumala rezidenční prostředí ve venkovských periferiích potvrzuje, že lidé jsou zde spokojeni s bydlením méně než obyvatelé ve městech, ale i v jiných, lépe rozvinutých venkovských oblastech, dále jsou méně spokojeni s vybavením lokality, mají menší pocit bezpečí a hůře hodnotí mezilidské vztahy (Bernard a kol., 2018, s. 21).

3.1.3 Venkovská obec

Venkovská obec, sídlo nebo jen jednoduše vesnice, je označení pro sídlištní jednotku ve venkovském prostoru. Z hlediska historického jde o „*typické seskupení obytných a hospodářských stavení plnících různé funkce*“ (Majerová a kol., 2009).

Z pojetí 80.tých let však Slepička uvádí, že jsou to „všechny prostorově oddělené sídelní útvary mimo města“, kam řadíme i samoty, malé skupiny domů, tj. osady a vesnice. Vesnice můžeme tedy charakterizovat jako kompaktní venkovská sídla s charakterem zástavby, strukturou ploch obyvatelstva a jeho počtem obvykle mezi 2-5 tis. obyvateli, které nemají znaky města (1981, s. 26).
Ze 70. let 20. století. je znám pojem „administrativní obec“. Tyto obce vznikaly především historickým a ekonomickým vývojem (Kubeš, 2000, s. 42-43).

V pojetí z 30. let 20. stol. dle Říkovského, je vymezení „venkovského sídla jako trvale nebo dočasně obývanou samostatnou skupinou usedlostí“, pro něž je funkce v podstatě stejná, včetně povolání obyvatel a tvaru sídel. Navíc vnímá, že nikoli příroda, nýbrž „při osidlování je nejhlavnějším činitelem člověk sám“ (1939, s. 42-44).

V Malém sociologickém slovníku je obec vnímána jako *„větší či menší sociální jednotka, tvořená společně s užíváním určitého vymezeného území, ve kterém se odehrává většina denního, hospodářského a kulturního života*“ (1970). Dle Národního strategického plánu rozvoje venkova ČR je zmiňován pojem venkovské obce, jako obce, které mají méně než 2 tis. obyvatel, tedy shoda s Perlínem (ČSÚ, 2024).

3.2 Obec

Dle Českého statistického úřadu je základní jednotkou pro hodnocení vývoje územní struktury obec a počet obyvatel, kteří mají v příslušné obci registrovaný pobyt (trvalý, dlouhodobý nebo udělenou dočasnou ochranu), a to bez ohledu na státní příslušnost.
Z celkového počtu 6 258 obcí mělo k 31. 12. 2023 méně než 200 obyvatel cca 22 % obcí, ale žilo v nich pouze 1,6 % obyvatel. Naopak v 6 městech s více než 100 000 obyvateli žilo 22,6 % obyvatel Česka (ČSÚ, 2024).

V legislativě ČR je obec zakotvena v Ústavě ČR (1/1993 Sb.) jako

„právo občanů na samosprávu a členěním obce na základní územní samosprávné celky, vyššími samosprávnými celky jsou pak kraje“.

Dále je pak obec definována v Zákoně o obcích v ust. §1 č. 128/2000 Sb., kdy

„Obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů, tvořící územní celek, který je vymezen hranicí území obce“.

Obecně lze tedy označit všechny vesnice i města, bez ohledu na velikost, za obce, pokud zákon nestanoví jinak.

Obec dle Zákona o obcích, může být za určitých podmínek (většinou dle počtu obyvatel, historicky, ale i dle dohody)
-městem
-městysem
-Statutárním městem
-Hlavním městem, kterým je Praha.

Obec je veřejnoprávní korporací, má vlastní majetek. Obec vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývající. Obec pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů, při plnění svých úkolů chrání též veřejný zájem (e-sbirka.cz, 2024).

3.2.1 Aktéři rozvoje obce

Zatímco data např. z czso.cz, nebo-li také tvrdé faktory, mají obecnou vypovídací hodnotu, zásadní roli v životě každé obce hrají z ekonomického a sociálního hlediska tvz. měkké faktory, které jsou subjektivním pohledem lidí, kteří v obci žijí, a kteří jsou nejdůležitějšími aktéry v rozvoji obce (Jáč et al, 2010, s. 73-75), Blažek, Netrdová dokonce uvádějí měkké faktory jako „*klíčové faktory pro diferenciaci na úrovni obcí, mezi které patří talent, kultura, vzdělání a podnikatelský duch*“ (2009, s. 257).

Obecně lze faktory členit na podnikatelské, individuální a speciální institucionální (Rumpel a kol., 2008). Faktory jako jsou zaměstnanost, atraktivita bydlení, osídlení, věková struktura, občanská vybavenost, struktura ekonomiky, udržitelný rozvoj prostředí a ekonomická aktivita, jsou základním měřítkem socioekonomického rozvoje každé obce v ČR a údaje z těchto oblastí, hrají klíčovou roli pro další rozvoj a atraktivitu místa (Jáč et al, 2010, s. 73-75).

Predikci pro budoucí atraktivitu místa a jeho rozvoj, zajišťuje dokument Program rozvoje obce, který je dle Zákona č.128/2000 Sb. o obcích, střednědobým strategickým dokumentem shrnujícím ucelená statistická data a data, ze kterých je patrné, jak se v obci reálně žije, díky všem výše uvedeným faktorům a následně pak navrhuje koncepční řešení případných problémů (obcepro.cz s podporou MMR ČR, 2025).

3.2.2 Samospráva obce

Zásadním aktérem v rozvoji obce kromě obyvatel, je místní samospráva obce, složena ze starosty(tky), zastupitelstva obce, rady obce a povinně i nepovinně zřizovaných výborů a komisí.

Počátky vzniku územní samosprávy sahají do poloviny 19. století, které započaly v revolučním roce 1948, který mimo jiné odstartoval i změny ve struktuře správy, kdy došlo zejména ke zrušení poddanství a vrchnostenské správy. Nabízela se možnost nahradit ji státními úřady, avšak z důvodu velké administrativní zátěže a velkých finančních nákladů, bylo od tohoto řešení upuštěno.
Zásady dvojí působnosti obce, tj. samostatná a přenesená, byly vymezeny již v první právní úpravě v tvz. Prozatimním obecním zákoně o zřízení místních, okresních a krajských obci z března 1849. Mezi lety 1945-1990 bylo samostatné obecní zřízení nahrazeno národními výbory jako orgány státní moci, a správy a byly přímo podřízeny vyšším úřadům – okresním a krajským. Po roce 1990 došlo k obnovení obecní samosprávy a po různých úpravách, je obec definována tak, jak ji známe dnes (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010).

Dnes obec, dle vymezení v Zákoně o obcích č. 128/2000 Sb., spravuje své záležitosti samostatně (dále jen „*samostatná působnost*“). Státní orgány a orgány krajů mohou do samostatné působnosti zasahovat, jen vyžaduje-li to ochrana zákona a jen způsobem, který zákon stanoví. Rozsah samostatné působnosti může být omezen jen zákonem. Státní správu, jejíž výkon byl zákonem svěřen orgánu obce, vykonává tento orgán jako „*přenesenou působnost*“. Pokud zvláštní zákon upravuje působnost obcí a nestanoví, že jde o přenesenou působnost obce, jedná se vždy o samostatnou působnost obce.

3.2.3 Svazek obcí

„Důležitým nástrojem rozvoje je spolupráce obcí“, (Majerová a kol., 2009).

Obce dle zákona mají právo být členy svazku obcí za účelem ochrany a prosazování svých společných zájmů. Mohou je vytvářet, jakož i vstupovat do svazků obcí již vytvořených. Členy svazku obcí mohou být jen obce. Svazek obcí je právnickou osobou a nabývá právní osobnosti zápisem do Rejstříku svazku obcí, vedeného u Krajského úřadu příslušného podle sídla svazku obcí (e-sbirka.cz, 2024).

Předmětem činnosti svazku obcí bývají zpravidla úkoly v oblasti školství, sociální péče, zdravotnictví, kultury, požární ochrany, veřejného pořádku, ochrany životního prostředí, cestovního ruchu a péče o zvířata, dále zabezpečování čistoty obce, správy veřejné zeleně a veřejného osvětlení, shromažďování a odvozu komunálního odpadu a jeho nezávadného zpracování, využití nebo zneškodnění, zásobování vodou, odvádění a čištění odpadních vod (e-sbirka.cz, 2024; starostuj.cz, 2024).

Z technické infrastruktury pak ještě podporuje zavádění, rozšiřování a zdokonalování technického vybavení a systémů veřejné osobní dopravy k zajištění dopravní obslužnosti daného území, úkoly v oblasti ochrany ovzduší, úkoly související se zabezpečováním přestavby vytápění nebo ohřevu vody tuhými palivy na využití ekologicky vhodnějších zdrojů tepelné energie v obytných a jiných objektech ve vlastnictví obcí, provoz lomů, pískoven a zařízení sloužící k těžbě a úpravě nerostných surovin. V neposlední řadě jde o správu majetku obcí, zejména místních komunikací, lesů, domovního a bytového fondu, sportovních, kulturních zařízení a dalších zařízení spravovaných obcemi (e-sbirka.cz, 2024; starostuj.cz, 2024).

3.2.4 MAS

Dalším významným aktérem v rozvoji obce může být Místní akční skupina (dále jen MAS), představující místní společenství složené ze subjektů, které zastupují místní veřejné a soukromé socioekonomické zájmy (skupiny občanů, neziskové organizace, subjekty soukromé podnikatelské sféry, subjekty veřejné správy, obce, svazky obcí apod.), přičemž na rozhodovací úrovni nesmí ani veřejný sektor ani žádná z jednotlivých zájmových skupin představovat více než 49 % hlasovacích práv (Dotaceeu.cz, 2024). MAS zaštiťuje, sdružuje a pomáhá Národní síť MAS na rozloze zhruba 95 % území ČR (mimo Prahu, krajská města a bývalé vojenské újezdy). Jednotlivé MAS sdružují 2-3 mikroregiony. Největší počet MAS vznikl během let 2003-2005 jako podpora EU čekatelským zemím, a také bezprostředně po přijetí ČR dne 1. května 2004 do EU. Cílem těchto sdružení je sdružování a spolupráce aktérů působících v regionu, v udržitelném rozvoji na určitém území (MAS, 2024). Dle výzkumu z roku 2005 J. Ježka, je největším problémem dobrovolných sdružení a měst v ČR nedostatek finančních prostředků, ale lze jej nahradit jen částečně, díky zvýšené aktivitě aktérů (2006).

V mikroregionu Kokořínsko, kam vybraná obec patří, zastupuje zájmy svazku obcí MAS Vyhlídky, z. s., která byla založena v roce 2004 se základním cílem *„podpora rozvoje aktivit vedoucích ke zlepšení kvality života na venkově“* a v obci Mělnické Vtelno podpořila např. nákup automobilu pro sociální služby z fondu IROP (Vyhlídky.eu, 2024).

3.2.5 Podpora venkova na evropské a národní úrovni

Významným zdrojem podpory v rozvoji venkova i samotné konkrétní obce jsou různé programy podpory rozvoje venkova aplikované v rámci EU.
Obecně se politika EU zabývá v otázce rozvoje venkova a klade si za cíl pomoc venkovským regionům, růst a zvyšování zaměstnanosti a životní úrovně.
EU stanovila tři zastřešující cíle:

1. zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství
2. dosažení udržitelného hospodaření s přírodními zdroji
3. opatření v oblasti klimatu a vyvážený územní rozvoj venkovských oblastí.

Problematiku rozvoje venkova a podpory ze strany EU zmiňuje již Majerová a upozorňuje nejen na pozitiva, tj. zlepšení socioekonomických podmínek atd., ale i na kritiku např. J. McDonagha, který vidí v podpoře evropských dotací potlačování lokálních iniciativ a rostoucí státní centralismus, na vystávající obavy z byrokratizace, která je i v současné době více než palčivou otázkou nebo např. lobbistických tlaků (2005, str. 10-19).

Politika soudržnosti EU podporuje finančně tyto cíle přes Evropský fond pro regionální rozvoj (ERDF, EFRR) a Evropský sociální fond (ESF), které doplňuje Evropský zemědělský fond rozvoje venkova (EAFRD). Jedním z prvních byl program LEADER. Byl spuštěn v roce 1991 a postihoval všechny oblasti života na venkově, tj. ekonomickou, sociokulturní a environmentální. V dalších letech byl rozšířen na LEADER II a LEADER+. Před vstupem ČR do EU (statut kandidátské země), mohla využívat programy pomoci Evropského Společenství, především pro sladění legislativy EU s ČR apod. (oficiální stránky MMR ČR, 2024).

Pro aktuální období v letech 2021-2027 pro rozvoj venkova jsou stanoveny jako nejdůležitější tyto cíle:

- konkurenceschopnější a inteligentnější Evropa díky podpoře inovativní a inteligentní ekonomické transformace a regionálního propojení IKT
- Evropa bližší občanům díky podpoře udržitelného a integrovaného rozvoje všech druhů území a místních iniciativ (Evropská komise, 2024).

Na národní úrovni fungují programy a dotační tituly poskytované právě fondy EU a koordinované prostřednictvím příslušných ministerstev.
„Regionální programy jsou praktické a účinné nástroje, jejichž prostřednictvím je možné pozitivně ovlivňovat regiony, především ty znevýhodněné nebo strukturálně či jinak postižené“ (oficiální stránky MMR ČR, 2024).

Důležitým dokumentem bylo legislativní ukotvení Strategie regionálního rozvoje v Zákoně o podpoře regionálního rozvoje v §5, č. 248/2000 Sb., kde je zpracována analýza stavu regionálního rozvoje, slabé i silné stránky jednotlivých regionů, vymezení krajů podporované státem a doporučení orgánům, pod které spadají.

3.3 Život na venkově

Život na venkově v obecné rovině, je souborem několika společenských témat o lidech na venkově, jakým je především vztah člověka k regionu a obci, soudržnost obyvatel i celková životní spokojenost, která se odráží v každodenních činnostech života jednotlivců. Život na venkově, kdy se tímto tématem zabývala např. Kocmánková, byl ještě v 70.tých letech 20. stol., často definován jako *„protiklad k životu ve městě“* (Majerová a kol, 2008, s. 112-123). Postupně se vyvíjel v nový koncept kontinua mezi městem a venkovem, kdy venkov začal být brán jako *„rovnoprávný partner města s ohledem na všechny odlišnosti“* (Majerová a kol., 2009, s. 14-15).

Kromě společenských témat, jde ruku v ruce praktická stránka života na venkově, a tou je viz Malý lexikon obcí, občanská a technická vybavenost obcí včetně dobré dopravní infrastruktury. Vybavenost technickou infrastrukturou, jakou je kanalizace, vodovod či plynofikace v obci a zřízené základní instituce veřejné správy např. pošta, základní

a mateřská škola, zdravotnické zařízení či úřadovna policie, jsou významným statistickým ukazatelem a důležitým faktorem pro vnímání kvality života v obci a její budoucí rozvoj (ČSÚ, 2024).

Lze jej pak vysledovat v praxi obce např. díky Strategickému dokumentu rozvoje obce při stanovování střednědobých cílů (oficiální stránky obce Mělnického Vtelna, 2024).

Bydlení na českém venkově je v současnosti *„provázena urbanizací, díky sílící desurbanizaci měst“*, která sebou nese nárůst obytné zástavby především do příměstských obcí, a postupnou změnu k jejich obrazu. Paralelně také dochází k změně nároků na bydlení, rostoucí standard bydlení, přispěl k přesunu městských forem bydlení i do venkovských obcí (Majerová a kol., 2009, s. 159).

3.4 Společenský život

„Základním rysem člověka je společnost. Člověk je bytost společenská-zoon Politikon“ (Aristoteles).

Společenský život na venkově a jeho kvalita, závisí na různých faktorech, jakými jsou sociální struktura obyvatelstva, ekonomické podmínky a lokalizace, jako základ jsou však primární *„rodinné a příbuzenské vztahy*“ (Majerová a kol., 2009, s. 175, Pavlíková v Majerové, 2005, s. 151-168).
Jako nedílná součást života obce je komunitní a spolkový život. Jeho podpora je jednou z nejdůležitějších nepovinných činností starosty, v zájmu zachování tradic, charakteru obce a místní patriotismus. Komunitní život v obci je především o mezigeneračním soužitím a setkávání obyvatel (starostuj.cz, 2024).

Komunita se pak věnuje společnému vytváření aktivit. Zpravidla řeší potřeby a problémy všech generací na úrovni jednotlivců i obce. Komunitní život se dotýká více oblastí – zejména sociální, kulturní, sportovní, ale i dalších volnočasových aktivit. Fungující komunita pak může bez zásahu samosprávy výrazně pomáhat s péčí o seniory, školní děti v jejich volném čase a často i se začleňováním menšin, pokud v obci jsou (starostuj.cz, 2024).

Venkovská komunita se většinou vymezuje v protikladu k městské těmito znaky:

- vyšší mírou vzájemné sociální závislosti
- menší variabilitou profesních možností
- menší sociální diferenciací a zúženějším prostorem sociální mobility
- silnější vazbou k tradicím a zároveň menší inklinací k sociálním změnám
- silnější determinací přírodním prostředím

(Majerová a kol., 2009, str. 20), které doplňuje Velký sociologický slovník v označení venkovské společnosti, resp. komunitu, pospolitost (Gemeinschaft) a charakterizuje ji posvátností, mechanické solidarity, statusem, lidovostí a tradicionalismem oproti městské společnosti (Gesellschaft), která je charakterizována světskostí, organickou solidaritou, kontaktem a racionalitou (1996).

4 Mělnické Vtelno

Obec Mělnické Vtelno se nachází 19 km východně od Mělníka a vede zde důležitá spojnice, silnice I. třídy I/16 směr Mladá Boleslav, která je vzdálena 22 km. Obec i okolí Vtelna tvoří Jizerská tabule s úrodnou sprašovou půdou, leží v nadmořské výšce 278 m, v rozvodí Pšovky a Košáteckého potoka. Půda v okolí Vtelna patří k nejúrodnějším v Čechách a díky tomu předurčuje zemědělský ráz krajiny. Zalesnění je proto nejvíce patrné v roklích, kterých je v okolí obce několik. Název vznikl pravděpodobně od slova „vetla“, tj. staročesky vrba, neboť historicky se na jihu obce na vršku zvaném Chlomek, nacházely mokřiny s vrbovým porostem (Dusílková a kol., 2010).

Obec se administrativně skládá ze tří katastrálních území – Mělnické Vtelno, Vysoká Libeň a Radouň. Počet obyvatel dle Českého statistického úřadu k 31. 12. 2023 byl 1013. Katastrální výměra činí zhruba 2630 ha a obec se řadí rozlohou mezi tři největší katastrální území v okrese Mělník. Jedná se převážně o zemědělskou půdu, která je obhospodařována místním zemědělským Družstvem vlastníků se zaměřením na rostlinnou výrobu a zčásti soukromými zemědělci. Díky vybudované kvalitní dopravní infrastruktuře, je zajištěna dobrá dostupnost všemi směry na větší města, jakými jsou Mladá Boleslav nebo Mělník, nebo jen cca 35 min autem vzdálený okraj Prahy, což obecně zvyšuje místním obyvatelům šance na větší výběr v zaměstnání. Problémem ale zůstává spojení veřejné dopravy směrem k Praze, které prakticky neexistuje, je nutno cestovat přes Mladou Boleslav nebo Mělník, což výrazně prodlužuje a prodražuje tento druh cestování (oficiální webové stránky obce Mělnické Vtelno, 2024).

4.1 Historické prameny

Archeologické nálezy potvrdily osídlení v okolí dnešní obce již ve starší době kamenné cca 5000 př.n.l. Zdejší okolí nabízelo úrodnou půdu, dostupné zdroje vody i příznivou polohu. Za zmínku stojí období pozdní době hradištní (7. stol.n.l.), kdy je archeologicky doloženo sídliště na místě Vysoké Libně, které bylo pravděpodobně vypleněno franckým vojskem, které v r. 805 pod vedením syna Karla Velikého marně obléhalo nedaleké hradiště Cannburg (dnešní Kanina-Hradsko) a podle svědectví franckých análů zpustošilo celou okolní krajinu (oficiální webové stránky obce Mělnické Vtelno,2024).

V 9. století je „Vtelen“ zmiňováno jako jedno z míst na pšovském území. První konkrétní zmínka o obci je z 12. stol. Roku 1285 jej získal do državy pan Zdislav ze Zvířetic (nejmladší syn Havla z Lemberka a jeho manželky Zdislavy, později Sv. Zdislavy) a po něm se panství v rodu dědilo z zhruba do roku 1410, poté přechází do rodu Vtelenských ze Vtelna, a ještě později do rodiny Černínů z Chudenic. Sňatkem Černínů koncem 18. stol. pak přešlo Vtelenské panství do rodu Lobkowiczů, kde setrvalo do pozemkové reformy v roce 1924. Zvláštností je, že obě katastrální území a části obce Vtelno a Libeň, bylo rozděleno na jinopanské oblasti, a vždy tvořilo hranici mezi dvěma územími (oficiální webové stránky obce Mělnické Vtelno, 2024).

V roce 1932 v době tvz. raného kapitalismu, se v obci nacházel poštovní úřad, četnická stanice, katolický kostel a evangelický kostel, fungovali zde lékař, autobusový dopravce, 3 autodopravci, výroba cementového zboží, cihelna, obchod s cukrovinkami, 2 holiči, 4 hostince, klempíř, kolář, 2 kováři, 2 krejčí, mlýn, obchod s obuví Baťa, 4 obuvníci, 2 vývozci ovoce, 2 pekaři, pila, porodní asistentka, povoznictví, 13 rolníků, 3 řezníci, sedlář, sklenář, 8 obchodů se smíšeným zbožím, Občanská záložna pro Vtelno, 2 obchody se střižním zbožím, 3 švadleny, tesařský mistr, 2 trafiky, truhlář, zahradník, zámečník, zednický mistr, v části Radouň byl hostinec, kolář, kovář, krejčí, obuvník, 2 obchody s ovocem, 8 rolníků, sadař, obchod se smíšeným zbožím, trafika a v části obce Vysoká Libeň fungovala cihelna, holič, družstvo pro rozvod elektrické energie ve Vysoké Libni, 3 hostince, kapelník, kolář, 3 kováři, krejčí, meliorační družstvo, 2 pekaři, 3 rolníci, 2 řezníci, sedlář, 3 obchody se smíšeným zbožím, Spořitelní a záložní spolek pro Vysoká Libeň a Radouň, švadlena, trafika, truhlář, velkostatek Derfl (oficiální stránky obce Mělnické Vtelno, 2024; Czechindex.cz, © 2014-2025).

Poválečné období bylo ve znamení kolektivizace, ve volbách v roce 1946 se vyslovilo pro Komunistickou stranu Československa téměř polovina z těch, kteří přišli k volbám, v roce 1949 bylo založeno zdejší družstvo jako jedno z prvních v mělnickém okrese, i přes zásadní nesouhlas některých spoluobčanů. V roce 1950 došlo k scelování pozemků, rozorání mezí a nečlenové družstva zpravidla dostali k obhospodařování vzdálenější políčka. Konec zdejších statkářů přišel již v roce 1951, kdy byli prakticky vystěhováni ze Vtelna. V této podivné době byla v obci zřízena mateřská škola. V roce 1953, kdy proběhla měnová

reforma, která zasáhla především střadatele, bylo zřízeno v Mělnickém Vtelně zdravotní středisko i pro okolní obce (Dusílková a kol., 2010).

Kulturní život byl dle záznamů v kronice obce o něco bohatší, bylo zde pěkné kino, ale i zde je vzpomínána nedostatečná účast. Další roky až do 80.tých let jsou historicky zachyceny jako politicky jasně dané. Významnou událostí bylo sloučení JZD Mělnické Vtelno, JZD Vysoká Libeň a Radouň, se sousedním JZD Chorušice, kdy obhospodařovaná výměra polí činila neuvěřitelných 3542 ha a zaměstnávala většinu obyvatel obcí. Družstva zajišťovala i kulturní činnost, oblíbené byly především zájezdy na různé veletrhy, pražských divadel apod. JZD dotovalo i aktivity mladých sportovců, požárníků a ochotníků. Pro své zaměstnance a jejich rodinné příslušníky, byly připraveny poukazy na různé rekreace, pro děti v létě na dětské tábory (Dusílková a kol., 2010, s.147-157).

V roce 1976 došlo k zásadní změně ve velikosti obce, kdy k Mělnickému Vtelnu byly připojeny obce Vysoká Libeň a Radouň. V komisích MNV však byly alespoň v poměrném zastoupení zástupců všech tří částí obce. V osmdesátých letech byl zmíněn projekt výstavby nových bytových domů, které měli přilákat do obce nové občany a hlavně pracovníky do JZD, vzniklo tak Sídliště střed, které v sedmi řadových domech čítalo 28 bytových jednotek. K plánované výstavbě obchodního střediska a domu služeb již nedošlo, neboť vše se po roce 1989 změnilo (Dusílková a kol., 2010, s. 157).

Po listopadových událostech v roce 1989, se změnil život i v Mělnickém Vtelně, kdy především restituce, měly napravit někdejší majetkové křivdy. V květnu 1991 zaniklo JZD, zanedlouho ale vzniklo Družstvo Vlastníků, které obhospodařuje zhruba polovinu bývalé výměry, a ještě v roce 2011 zaměstnávalo 76 zaměstnanců, a které funguje dodnes. Zastupitelstvo obce po přelomu milénia si za cíle stanovilo především obnovu obce, výstavbu infrastruktury a celkové vylepšení vzhledu obce, aby se zabránilo odlivu hlavně mladých rodin (Dusílková a kol., 2010, s. 163).

4.2 Občanská vybavenost a infrastruktura

V obci je zaveden vodovodní řád, kanalizace částečně, obec není plynofikována. Topení je realizováno individuálně všemi možnými způsoby - tuhými palivy, elektřinou, přes plynové zásobníky a dalšími alternativními zdroji jakými jsou solární panely a tepelná čerpadla. V roce 2025 bude dokončena modernizace a intenzifikace ČOV, která bude obsluhovat nejen všechny části obce Mělnického Vtelna, ale i blízké Zamachy, Chorušice a Zahájí a již je plánovaná první etapa dostavby kanalizace v části obce Radouň. V obci je nově postavená hasičská stanice, přičemž realizace výstavby proběhla v roce 2021, dále pak mateřská školka, jejíž stavba proběhla také v roce 2021 a základní škola s I. stupněm (oficiální stránky obce Mělnického Vtelna, 2024).

V obci je zřízen Domov s pečovatelskou službou s 9 -ti byty v Měl. Vtelně pro seniory, dům s byty pro sociální bydlení ve Vysoké Libni a ordinaci praktického lékaře, který zde působí 40 let. Obec provozuje poštu partner, službu Czech point na Obecním úřadě a knihovnu. V obci se nachází 2 koloniály, samoobslužná prodejna (Jarvis shop), která je možnou alternativou pro malé obce a její obyvatele, kteří jsou bez možnosti nakoupit si základní potraviny a každodenní dojíždění je pro ně náročné, dále kavárna a cukrárna v rámci areálu kulturního centra Kostel, zahradnictví, kadeřnictví a kosmetický salon (oficiální stránky obce Mělnického Vtelna, 2024).

Z památek lze obdivovat především kostely – katolický skvost z roku 1260 v Radouni, katolický kostel ve Vtelně a památkově chráněný evangelický kostel ve Vtelně, ze kterého se stalo po rekonstrukci v letech 2010-2011 Kulturní centrum Kostel (dále jen KC Kostel). Z dalších zajímavých objektů stojí za zmínku Pivovar Neumann, který byl uveden do provozu po rekonstrukci stávajícího objektu 2011, přičemž první zmínky o tom, že zde byla židovská palírna a nálevna pochází z druhé poloviny 18. stol. V součastnosti nabízí varnu piva s prohlídkou, restaurac a pronájem společenského sálu (oficiální stránky obce melnickevtelno.cz, 2024).

4.3 Obec v datech

Z nejstarších pramenů o sčítání lidu z roku 1869 byl výchozí stav obyvatel 1 370 obyvatel, do roku 1880 činil přírůstek v obci 370 obyvatel, tj. 27 % a jejich počet se výrazně neměnil, spíše rostl až do roku 1910, kdy bylo sečteno 1819 obyvatel.

Graf č. 1 Vývoj počtu obyvatel dle výsledků sčítání v letech 1869-2024

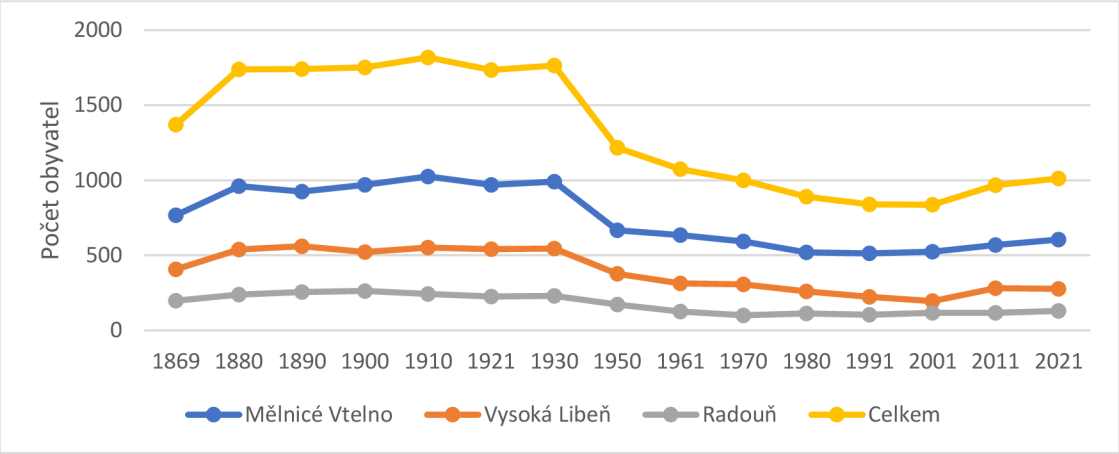

Zdroj: ČSÚ, 2025, vlastní zpracování

Po velkém odlivu obyvatel po 2. světové válce, který znamenal např. dle Perlína (2010) *„totální ztrátu kulturního a sociálního vývoje spolupráce Němců a Čechů, naprostou změnu vlastnických vztahů, totální propad zemědělství“*, se počet obyvatel v roce 1950 oproti sčítání lidu z roku 1930 snížil o 31 % na 1216 obyvatel, dále klesal až na počet obyvatel 837 v roce 2001, se poté začal opět pomalu zvyšovat, až na současných 1013 obyvatel. Trend vývoje počtu obyvatel viz graf č.1, tedy kopíruje vývoj obyvatel českého venkova popsaných již v minulosti různými autory vč. vylidňování venkova díky zvyšující se poptávce v různých průmyslových odvětvích ve městech (ČSÚ, 2025; Majerová, 2009, s. 38).

Věkový průměr obyvatel byl k 31.12.2023 41,4 let, což bylo oproti průměrnému věku obyvatel v ČR, který byl ve stejném období 42,8 let, mírně příznivější. Přesto populace v Mělnickém Vtelně kopíruje trend v ČR a stárne. Od roku 2013 se průměrná věková hranice posunula o +1,8 roku. V produktivním věku 15-64 let, žilo k 31.12.2023 v obci 657 obyvatel tj. 64,9 %, poměr pohlaví byl vyvážený. Index stáří obce Mělnické Vtelno měl ke stejnému datu hodnotu cca 112, index stáří ČR, byl 129,5, tedy o cca -13,5% nižší. Tento index

v okrese Mělník se zvýšil od roku 2014 o +6,1, a značí tedy stárnutí obyvatel, které nejsou adekvátně vyváženy počtem narozených dětí, ne však tak dramaticky rychle v celorepublikovém srovnání, které je více než dvojnásobné (ČSÚ, 2025).

Z celkového počtu obyvatel ve skupině 15-64 let, bylo jen cca 3,1 % obyvatel nezaměstnaných, mírně převládají ženy. Počet obydlených bytů při sčítání lidu, bytů a domů v roce 2021 byl 415, z toho téměř 70 % obyvatel žilo v rodinných domech. Hustota zalidnění byla dle dat v roce 2024 38,53 obyv./km^2. Většina ekonomicky aktivních obyvatel dojíždí za prací mimo obec, a to především do Mělníka, Mladé Boleslavi, Byšic, Neratovic, Brandýsa nad Labem-Staré Boleslavi a Prahy (obcepro.cz, 2024; ČSÚ, 2025).

Tabulka č. 1 Vývoj počtu obyvatel Mělnického Vtelna 2013-2023

Počet obyv.	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**
Stav k 1.1.	984	978	953	973	972	981	993	993	1006	992	1013
Narození	19	6	9	8	12	12	13	10	11	6	6
Zemřelí	17	13	12	7	11	5	7	12	16	12	11
Přiroz. přírůstek	2	-7	-3	1	1	7	6	-2	-5	-6	-5
Přistěhovalí	33	30	40	54	46	39	45	47	33	33	60
Vystěhovalí	41	48	17	56	38	34	51	23	41	28	34
Přir.migr.přírůstek	-8	-18	23	-2	8	5	-6	24	-8	5	-5
Přírůstek celkový	**-6**	**-25**	**20**	**-1**	**9**	**12**	**-**	**22**	**-13**	**-1**	**21**

Zdroj: ČSÚ, 2025, vlastní zpracování

Z tabulky č. 1 je patrné, že oproti roku 2015, kdy byl zaznamenán největší úbytek obyvatel, způsobený především vysokým počtem zemřelých a vysokým počtem vystěhovalých, se počet obyvatel mírně navyšuje. V roce 2022 a 2023 byl úbytek živě narozených dětí o téměř polovinu oproti letům 2017-2021. Rok 2021 zaznamenal celkový přírůstek -13 obyvatel, což bylo za posledních 6 let nejvíce, ovšem i nejvíce zemřelých od roku 2013. Přirozené migrační přírůstky v letech 2013-2023 jsou rozkolísané, nelze z nich jednoznačně predikovat ustálený trend, přestože se počet obyvatel v obci stále mírně zvyšuje. V koncepci územního plánu Mělnického Vtelna Změna č.3, z července 2021, se uvádí, že do roku 2035 je předpoklad nárůst až na cca 1100 obyvatel (oficiální stránky obce Mělnického Vtelna, 2025).

Z přehledu Českého statistického úřadu z tabulky dokončených bytů je patrné, že volných parcel pro stavbu nových domů je stále nedostatek, neboť v letech 2012-2023 zde bylo v průměru dokončeno pouze 3,6 bytů/rok. Volných pozemků je málo, zpravidla jsou v soukromém vlastnictví, obec mírní snahy o překotné stavění viz studium připomínek aktuální verze Územního plánu obce (oficiální stránky obce Mělnické Vtelno, 2025).

V současnosti ze 176 registrovaných podnikatelů, bylo v roce 2023 aktivních cca 55,11 %, z toho nejvíce ve stavebnictví a v průmyslu 17,5 %, dále v zemědělství, lesnictví a rybářství 14,43 % a maloobchodě, velkoobchodě a osoby, které se věnovaly opravám motor. vozidel, tvořily cca 13,4 % aktivních podnikatelů. Z dat z roku 2023 vyplývá, že oproti roku 2022 se počet aktivních podnikatelů zvýšil o + 6,6 %. Podle počtu zaměstnaných osob ekonomických subjektů bylo 65,7 % bez zaměstnanců, 11,8 % zaměstnávalo 1-5 osob, od 10-25 osob to bylo pouze 3,9 % ekonomických subjektů a od 25-49 zaměstnanců to byl pouze 1 ekonomický subjekt (ČSÚ, 2025).

4.4 Politické aspekty v obci

Volby do místních zastupitelstev tvz. komunální volby, které se periodicky opakují každé 4 roky dle Zákona o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů č. 491/2001 Sb, přičemž volby do zastupitelstev obcí se konají na základě všeobecného, rovného a přímého volebního práva tajným hlasováním, podle zásad poměrného zastoupení (e-sbirka.cz, 2025).

V obci jsou stanoveny dva volební okrsky, jeden v části Mělnické Vtelno a druhý v části Vysoká Libeň.

Všechna tři kandidující sdružení nezávislých kandidátů, získala mandáty v zastupitelstvu obce, nejvíce posílil spolek Život Venkova o +11,17 % hlasů a získal 5 zastupitelských mandátů, tedy zlepšení oproti roku 2018 o +1, Společný Směr si polepšil o +4,03 %, počet zastupitelských mandátů zůstal stejný a spolek Lepší Budoucnost, zaznamenal největší propad, kdy ztratil oproti roku 2018 cca – 10 %, avšak počet získaných mandátů zůstal stejný s počtem 2. Oproti roku 2018 již nesestavily kandidátku tvz. tradiční strany ODS a ČSSD+NK, přičemž strana ODS získala v roce 2018 jeden zastupitelský mandát.

Ve volbách v roce 2022 kandidovala pouze 3 uskupení osob, většina z nich jako nezávislí kandidáti. Pro srovnání bylo v grafu č. 2 použito výsledků voleb z roku 2018.

Graf č. 2 Srovnání výsledků voleb do zastupitelstva obce v 2018-2022

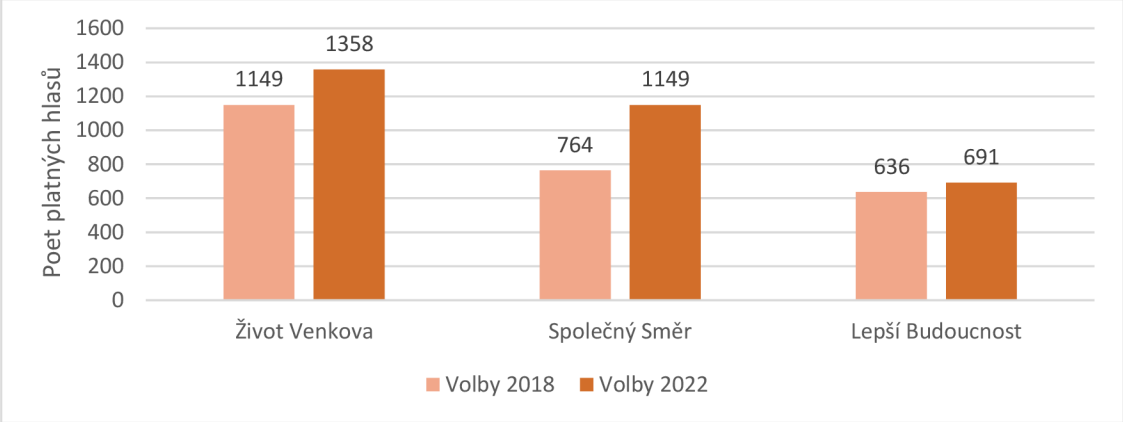

Zdroj: ČSÚ 2025, vlastní zpracování

V roce 2022 byly zvoleni do zastupitelstva obce tito zástupci:

1. Bc. Martina Götz, 48 let, starostka, Život Venkova, 260 hlasů
2. Pavlína Saifrtová, 39 let, učitelka v MŠ, Život venkova, 186 hlasů
3. Ing. Martin Videman, 56 let, technický vedoucí, Život venkova, 175 hlasů
4. Ing. Josef Chramosta, 45 let, manažer provozu, Lepší Budoucnost, 167 hlasů
5. Ing. Jaroslav Vacek, 42 let, konstruktér automobilů, Lepší Budoucnost, 163 hlasů
6. Ing. Marcela Hrejsová, 56 let, ředitelka SOŠ a SOU Neratovice, Společný Směr, 141 hlasů
7. Martin Slezák, 47 let, mistr pro strojní výrobu, Společný Směr, 127 hlasů
8. Alena Zeyvalová, 30 let, rodičovská dovolená, Život Venkova, 122 hlasů
9. Pavel Teplý, 42 let, zástupce vedoucího prodejny, Život Venkova, 119 hlasů

Účast ve volbách byla v roce 2022 v průměru pouze 45,28 %, oproti roku 2018, kdy to bylo 48,95 %, se snížila o -3,67 %, oproti roku 2014 klesla již v průměru o -9,25 %. Starostka obce Mělnické Vtelno vykonává svůj úřad tedy již 3. volební období, z výsledků vyplývá, že důvěra obyvatel obce v její činnost neklesá, ba naopak. Na postu místostarosty se v roce 2022 vystřídal Ing. Josef Chramosta, který nastoupil do funkce místo Ing. Jaroslava Vacka, který byl v této funkci 2. volební období.

Ve vztahu k volební účasti v komunálních volbách ve Středočeském kraji, která činila v průměru 47,67 %, byla tedy účast slabší, o -2,39 %, oproti celorepublikové účasti to bylo jen o -0,79 %. Oproti průměrné volební účasti v okrese Mělník, byla však o +1,18 %. Trend je tedy patrný, zájem o komunální volby do místního zastupitelstva obyvatel v posledních 10 –ti letech v obci klesá, zájem o uskupení tradičních stran je marginální, posilují sdružení kandidátů v čele s aktéry místního rozvoje (oficiální stránky obce Mělnické Vtelno, 2025; ČSÚ, 2025).

4.5 Sdružení obcí Kokořínska

Spolupráce obcí je dalším významným počinem ve zdejší oblasti. Původním záměrem založení sdružení obcí Kokořínska (dále jen S.O.K.), byla ochrana spodních vod a jejich nadměrné čerpání, dále dopravní obslužnost, podpora cestovního ruchu a jeho rozvoje, oprava drobných památek a zlepšení dostupnosti internetové sítě. Svazek obcí je správce Vrátenské hory a provozovatel Vrátenské rozhledny, která je významným zdrojem příjmů Sdružení. Pro lepší sebepropagaci vznikl film S. O. K., který je k zhlédnutí na internetu https://www.youtube.com/watch?v=fCgBBtfJ2pw (oficiální stránky obce Mělnické Vtelno, 2025).

S.O.K. je dobrovolným svazkem aktuálně 16 obcí. Území svazku se rozkládá na severovýchod od Mělníka a značnou částí zasahuje do CHKO Kokořínsko, které je známo svoji zachovalou a unikátní přírodou, lidovou architekturou, hustou sítí turistických tras a cyklostezek a dalšími rozmanitými turistickými cíli, jakou jsou rozhledna na Vrátenské hoře, město Mšeno, hrad Kokořín, skalní byt ve Lhotce, pískovcové útvary a města a přírodní rezervace „Kokořínský důl“, což je údolí potoka Pšovky včetně postranních údolí mezi Lhotkou a Rájem u Mšena (oficiální stránky obce Mělnické Vtelno, 2025).

Obr. 2 Logo S.O.K.

Zdroj: melnickevtelno.cz, 2025, vlastní zpracování

Svazek obcí aktuálně sdružuje tyto obce:
Hostín, Chorušice, Kadlín, Kanina, Kokořín, Liblice, Lhotka, Lobeč, Mělnické Vtelno, Nebužely, Nosálov, Řepín, Stránka, Střemy, Vysoká (sdruzeniobcikokorinsko.cz, 2025).

4. 6 Tradice a zvyky

Tradice jsou dle Velkého sociologického slovníku přetrvávající vzory chování, redukující nejistotu rozhodování. Je to jeden ze způsobů orientace kolektivního jednání. Kromě uvedené pragmatické funkce plní funkci symbolickou: zpřítomňuje hodnoty, které jsou v dané kultuře či subkultuře považovány za zvlášť významné, a které se proto často mění v normativní vzorce chování, ve zvyky, obyčeje, mravy (1996).

Dnešní tradice a zvyky obvykle vycházejí z křesťanské a předkřesťanské doby, které jsou na našem území pevně zakořeněny již po několik století. Zdařilým pokusem zmapovat a prezentovat jednotlivé regiony v souvislosti s jejich tradicemi a zvyky v online prostoru, který je stále významnější pro rychlou orientaci v prostoru, a které částečně kopírují hranici krajů, z nichž některé jsou více rozčleněny jako např. Českolipsko a Jizerské hory a Český ráj, se nabízí mapa na webových stránkách tradicemasmysl.cz, která přestavuje pestrou škálu českých tradic a řemesel, zvyků plných hudby, úchvatných staveb a scenérií. Tradice můžeme řadit např. dle typů na řemeslné, regionální gastronomii, hudbu a tanec, architekturu, umění, slavnosti, historii a zdraví (oficiální stránky agentury CzechTourism.cz, 2025).

4.7 Spolková činnost

Společenské aktivity a zájmy se projevují sdružováním občanů do různých spolků. Spolky jsou často zaměřeny dle konkrétních zájmů jako např. hasiči, myslivci, sportovní kluby, včelaři, folklorní soubory apod., které často pořádají různé akce sportovní nebo kulturní.
Pro spolky je typické sdružování obyvatel všech věkových kategorií, což rovněž přispívá k soudržnosti v obci, a tím i zkvalitnění života v obci.
Tyto spolky většinou dokáží zajistit určité služby pro obyvatele obce, než by tomu bylo v případě veřejné správy. Nevýhodou naopak je, že jsou závislé na personálních kapacitách, vybavenosti obce a především zájmu obyvatel (starostuj.cz, 2025).

Činnost spolků je obvykle i finančně podporována obcí, jako je dotace do maximální výše 50 tis. Kč, která se řídí obecně závaznými předpisy (dle Zákona o obcích č.128/2000 Sb., Zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů č.250/2000 Sb., Zákonem o finanční kontrole č. 320/2001 Sb. a např. Zákonem o podpoře sportu č. 115/2001 Sb.), a je

schvalováno zastupitelstvem obce. Většina spolků se snaží zlepšit svůj rozpočet právě díky pořádání různých akcí. Obec pak může iniciovat a koordinovat své akce a akce spolků. Obec také může podporovat udržování místních tradic a tradičních řemesel a zapojovat co nejvíce občanů do aktivit obce (starostuj.cz, 2024, oficiální stránky obce Mělnické Vtelno, 2024).

Bohatá je i spolková činnost v obci, která čítá spolky Dobrovolných hasičů, myslivců, včelařů, rybářů, TJ Sokol, Život venkova, které se starají o volnočasové aktivity rodin s dětmi i seniorů, záchranná brigáda kynologů a jako největší obec v Sdružení Obcí Kokořínska, má starostka obce svěřenu správu Vrátenské rozhledny (oficiální stránky obce Mělnické Vtelno, 2024).

4.7.1 Sbor dobrovolných hasičů

Povinně zřizovanou jednotkou v obci je JSDHO (jednotka sboru dobrovolných hasičů obce), kategorie JPO III. Tato jednotka v případě mimořádných situací vyjíždí k likvidaci požárů, technické pomoci a nehod v obci i v okolí, plní úkoly dle pokynů operačního střediska HZS. V roce 2024 oslavil sbor dobrovolných hasičů ve Vtelně 150. výročí od svého vzniku. Touha pomáhat lidem obzvláště při neštěstí, je v člověku zaseta odnepaměti. Nejinak tomu bylo i v srdcích prvních členů sboru a dalších následovnících v průběhu dalších desetiletí (Hasiči Mělnické Vtelno, 2024).

V rámci sboru fungovala i kulturní činnost, která se projevila v období ve 30. letech 20. stol., založením divadelního a později hudebního odboru, který se později osamostatnil do místního orchestru. Společenský vzestup byl na vrcholu. K nejzávažnějším událostem, který sbor zaznamenal, došlo v posledních dnech 2. světové války roku 1945, kdy německá armáda prchala před blížící se Rudou armádou. V blízkém okolí Mělnického Vtelna došlo k prudkým bojům o svobodu, kde padlo několik místních občanů včetně velitele dobrovolných hasičů a několika dalších členů sboru (Hasiči Mělnické Vtelno, 2024).

V letech 1946-1989 se z původních 30 -ti členů, zvýšil počet na 77 členů a stále fungoval divadelní odbor. Útlum přišel až po roce 2000, kdy se generačně nevystřídali noví členové a sbor udržovali jen dříve narození. Oživení přišlo až kolem roku 2016, kdy se zaktivizovali zdejší třicátníci-čtyřicátníci, kteří sami byli v té době rodiči, a přišla potřeba něco s dětmi podnikat a být příkladem (Hasiči Mělnické Vtelno, 2024).

Nyní spolek funguje s počtem 36 členů v poměru 1:1 dospělých a dětí, kteří se společně věnují různým aktivitám, požárnímu sportu, a lásku k tomuto poslání i krajině. Samozřejmostí je pořádání různých akcí pro děti i dospělé, ale i každoroční uctění památek padlých. K běžné rutině hasičů patří odklízení spadlých stromů do komunikací, asistence při autonehodách, kterých je zde bohužel požehnaně, hašení lesních a polních požárů, a pravidelná asistence při stavění Májek, vánočních stromů a akci „Ukliďme Česko“ (Hasiči Mělnické Vtelno, 2024; oficiální stránky obce Mělnického Vtelna, 2025).

4.7.2 TJ Sokol

Z historie jednoty Sokolské toho moc nevíme, neboť se dochovalo z posledních dekád velmi málo písemných materiálů. Nebyla zde postavena sokolovna jako jinde, kde by se členové spolku scházeli. Obec je přitom významně spojena s Miroslavem Tyršem, zakladatelem Sokola, který v letech 1838-1840, navštěvoval zdejší školu, je zde umístěna i pamětní deska na domě č. p. 82. TJ Sokol v Mělnickém Vtelně byla založena v roce 1902 s 62 členy, a to v poměru 3:2 ve prospěch mužů a náležela k Župě Barákové (Kronika TJ Sokol, 2025).

Obr. 3 Dobová fotografie členů spolku

Zdroj: Kronika TJ Sokol, vlastní zpracování, 2024

Z útržků z historie je známo, že zde byly celé rodiny sokolské a učitelé cvičili s dětmi skladby na slety, pořádali Staročeské máje a později vznikly i sportovní oddíly.

V roce 1959 vznikl při TJ Sokol Ochotnický soubor 15 -ti mladých lidí, spolek za své působení do konce fungování souboru v roce 1986, nastudoval spolek celkem 33 premiér, z celkově 227 uskutečněných představení (Kronika TJ Sokol, 2024, amaterskedivadlo.cz, 2025).

Po roce 1989 zde byly spolky zrušeny, přestala fungovat spolky zajišťovaná kulturní, společenská a sportovní činnost. Nečinnost panovala i z důvodu nevyjasněného majetkového vlastnictví ohledně pozemku sokolovny, který od počátku 90. let chátral, které skončily jeho převodem z České obce Sokolské v roce 2006 na místní jednotu (Kronika TJ Sokol, 2024).

Dnes funguje TJ Sokol jako Pobočný spolek, zapsaný v obchodním rejstříku v roce 2000. V tomto roce byl počet členů Sokola evidován 33. Poté se začal počet snižovat, až k 13 -ti členům v roce 2015, z čehož dospělých bylo 12 členů. V tomtéž roce byla oslovena současná starostka spolku, která se s chutí a vervou pustila do práce. V roce 2023 byl počet členů 29, z toho 4 neaktivní členové a 11 dospělých (Kronika TJ Sokol, 2024).

TJ Sokol pořádá především akce pro děti a rodiče, jakými jsou např. Maškarní ples, Ukliďme Česko, Pálení čarodějnic, Rozloučení s prázdninami, Drakiáda. Dále Sokol pořádá akce např. zájezdy do divadel, do okolí, cyklo výlety apod. Ostatní občané se mohou při těchto příležitostech setkávat.
Fungování činnosti spolku nadále omezuje chybějící vlastní zázemí v podobě většího prostoru pro různorodé aktivity spolku, provizorním řešením je klubovna v areálu Sokola, která však nepojme větší počet členů a je vybavena velice skromně a bez sociálního zázemí. Právě proto ale TJ Sokol podporuje aktivně všesportovní aktivity především dětí na zdejší ZŠ a MŠ, nákupem sportovního vybavení, úpravu samotné sokolovny, finančně spolufinancuje zajištění dopravy na plavecké kurzy v bazénu v Neratovicích.
Podmínky aktivní činnosti spolku v obci jsou vždy příznivé, pokud funguje dobrý vztah s obcí (obcepro.cz, 2025; oficiální stránky obce Mělnické Vtelno, 2025).

4.7.3 Myslivecké sdružení

MS „Višňovec“ Vysoká Libeň vzniklo krátce po druhé světové válce a funguje zhruba od roku 1955 a obhospodařuje 1048 ha půdy. Honitba se skládá z větší část z polních ploch, asi 1/3 jsou lesy smíšené. Dnes se počet členů ustálil na 27, a od samého počátku jeho vzniku byla snaha ctít myslivecké rituály a tradice. V Mělnické Vtelně působí MS „Pramínek“ (oficiální stránky obce Mělnické Vtelno, 2025).

K tradicím, jakými jsou např. slavnostní pasování, lovecké troubení a odpovídající reprezentativní oblečení na společných akcích, se spolek s úspěchem vrací. Spolek spolupracuje s místní základní školou v Mělnickém Vtelně, která spočívá pořádání přednášek o myslivosti, přírodě a ekologii (oficiální stránky obce Mělnické Vtelno, 2025).

Dále pořádají dětmi velmi oblíbené letní, několikadenní pobyty přímo v lokalitě MS, kde se děti učí žít v souladu s přírodou a pro zpestření řeší různě obtížné úkoly a zadání, jejichž vyhodnocením vrcholí poslední den v přírodě. Samozřejmostí se staly kulturní akce, jakými jsou „poslední leč“ a Myslivecký ples, které jsou vždy hojně navštěvovány místními a těší se dobré pověsti nejen u „zelených přátel“ (oficiální stránky obce Mělnické Vtelno, 2025).

Nedílnou součástí povinností myslivců je také přikrmování zvěře v zimním období, kladení vakcín proti vzteklině, předkládání krmiva obohaceného medikamenty věři, příprava krmiva v letním období, sázení stromků (oficiální stránky obce Mělnické Vtelno, 2025).

Obr. 4 Znak MS

Obr. 5 Pozvánka na akci MS

Zdroj: Noviny našich obcí, č. 2/2021 a 2/2023, oficiální stránky obce Mělnického Vtelna, 2024

4.7.4 Spolek Život venkova

V roce 2014 byl v Mělnickém Vtelně založen a zaregistrován neziskový spolek Život venkova. Spolek byl založen za účelem potřeby rozvoje společenského a kulturního života, na podporu sportu a tělovýchovy, vzdělávání, ochrany životního prostředí venkova a obnovení tradic, která byla dle některých místních hlasů v mírném útlumu (oficiální stránky obce Mělnické Vtelno, 2025).

Obr. 6 Plakát z akce

Zdroj: Noviny našich obcí, č.2/2023, oficiální stránky obce Mělnické Vtelno, 2025

Spolek se aktivně podílí a pořádá mnoho akcí pro všechny věkové kategorie např. vánoční tvořivé dílny pro děti a jejich rodiče, rozsvícení vánočního stromu s jarmarkem, velikonoční tvořivé dílny s jarmarkem, divadlo na návsi v Radouni, Dětský den, podílí se na různých akcích ZŠ a MŠ, a další akce či besedy se zajímavými lidmi (oficiální stránky obce Mělnické Vtelno, 2025; obcepro.cz, 2025).

4.7.5 Ostatní spolky v obci

Další spolek, který ve vybrané obci působí, asistuje a prolíná se do akcí ostatních spolků je Spolek rybářů a přátel vody Vysoká Libeň, který pořádá především rybářské závody ve Vysoké Libni, které jsou velmi oblíbené mezi dětmi a mládeží. Pravidelně pořádá jarní a podzimní rybářské závody a samozřejmostí je péče o okolí rybníků v katastru obce a násadu. Členové rybářského spolku jsou zpravidla i členové jiných spolků a jejich činnost se navzájem doplňuje a podporuje ve spolupráce s obcí.

Pravidelné ukázky své činnosti pro veřejnost produkuje i Záchranná brigáda kynologů Středočeského kraje, která je jednotkou Svazu záchranných brigád kynologů ČR, jež je občanským sdružením zabývající se záchrannými pracemi pomocí speciálně vycvičených psů. Jejich výcvik je veden k vyhledávání osob v nejrůznějších prostředích.

Ze sportovních klubů např. fotbalistů zde bohužel momentálně nefunguje ani jeden (oficiální stránky obce Mělnické Vtelno,2025).

4.8 Úspěšné projekty v obci

V souvislosti spolupráce obce se spolky, s podporou MAS Vyhlídky a s dotačními tituly, vypisovaná příslušnými ministestvy, se v posledních 10 –ti letech daří v obci realizovat různé projekty, které jsou ku prospěchu celé obce.

Z nejvýznamnějších projektů byl pro zlepšení společenského a kulturního života v obci realizován v letech 2014-2015 projekt „*Kulturní centrum Kostel*“, kdy kromě samotného nově zrekonstruovaného, památkově chráněného evangelického kostela, který dnes funguje jako centrum setkávání a různých kulturních akcí, byla provedena přístavba kavárny, venkovního amfiteátru pro akce pro až 200 osob při příznivém počasí a venkovní dětské hřiště. Projekt byl spolufinancován z Regionálního operačního programu Střední Čechy (oficiální stránky obce Mělnické Vtelno, 2025).

Obr. 7.-10. Různé akce v Kulturním centru Kostel

7.

8.

9.

10.

Zdroj: 7. Plakát na půlnoční, 8. Akce MS Memoriál Miroslava Vítka, 9. Bublifuková diskotéka, 10. Koncert ABBAcz., vše oficiální stránky obce Mělnického Vtelna, 2025

Úspěšným a očekávaným projektem se stala realizace nové hasičské zbrojnice, která byla velkým přáním místních dobrovolných hasičů a obce, a byla úspěšně realizována v letech 2020-2021 s podporou a dotacemi od Obce Mělnické Vtelno, Středočeského kraje a Ministerstva vnitra. Novou zbrojnici v loňském roce doplnil nový vůz CAS 30 na podvozku Scania, který nahradil přesluhující CAS 25 Škoda tvz. „Máňu“.
Nová hasičská zbrojnice je částečně „zakousnuta“ do prostoru TJ Sokola, který se skládá z několika hřišť a je tedy k dispozici i hasičům, kteří se zde pravidelně trénují s malými členy požární sport (oficiální stránky obce Mělnické Vtelno, 2025).

Obr. 11.-12. Nová hasičská zbrojnice a vystavený exponát historické stříkačky

11. 12.

Zdroj*:* Noviny našich obcí, č.2/2021, oficiální stránky obce Mělnického Vtelna, 2025

Z dalších projektů je třeba vyzdvihnout „*Revitalizace zeleně*“ z let 2018-2020, která proběhla ve vytipovaných místech v obci Mělnické Vtelno a v částech Vysoká Libeň a Radouň, ale i mimo obec, např. podél cyklostezky spojující tyto obce, spolufinancovaný z Evropského fondu pro regionální rozvoj (dále jen EFRR) v rámci OP Životního prostředí a pořízení automobilu pro sociální služby z roku 2019, získaný ve spolupráci s MAS Vyhlídky, realizovaný spolufinancováním také z EFRR, konkrétně z IROPu (oficiální stránky obce melnickevtelno.cz, 2025)..

V neposlední řadě se podařilo v roce 2021 realizovat Opravu rybníku ve Vysoké Libni spolufinancovaný částečně z fondu EU v programu NextGeneration EU, Ministerstva zemědělství a Středočeského kraje. Na jeho hrázi se nachází i veřejný bazén a nově od roku

2019 workoutové hřiště, též úspěšný projekt za finanční podpory Středočeského kraje (oficiální stránky obce Mělnické vtelno, 2025).

Posledním počinem roku 2024 bylo vybudování výtahu pro imobilní osoby v budově Obecního úřadu, s významným finančním přispěním Středočeského kraje, v období od ledna 2025 začala stavba další cyklostezky směrem na Kropáčovu Vrutici, která zaštítila její realizaci. Daří se tedy plnit postupně vymezené cíle ze strategického dokumentu, kterým je pro obce Program rozvoje obce Mělnické Vtelno 2021-2030.
V současnosti, tj. začátek roku 2025 probíhá revitalizace návsi včetně stavebních prací na vozovce, zálivy pro autobusy atd. (oficiální stránky obce Mělnické vtelno, 2025).

4.9 Kalendář akcí

Akce pořádané ve volném čase v obci Mělnické Vtelno během kalendářního roku, vycházejí z tradic a zvyklostí našich předků, kdy se na venkově podstatná část obyvatel živila v zemědělství, a aktivity probíhaly v rámci hospodářského roku.

Z útržků Kroniky Mělnického Vtelna a její spolkové činnosti se dozvídáme, že kromě kulturních akcí, zde bujela a i sportovní činnost, především díky fotbalovému hřišti, které bylo asi 300 m za obcí a hokejovému hřišti, které bylo osvětlené a hojně navštěvované na místě dnešní sokolovny, a vedle zbudované koupaliště zřízené v 60 -tých letech 20. stol., které bylo navštěvované i přespolními. Další zmínky jsou o lepším fungování okolo sportovních aktivit, než např. okolo činnosti TJ Sokol, v současné době vidíme, že je tomu naopak.

V lednu, kromě Tříkrálové sbírky, která je provozována jiným subjektem než spolky nebo obcí, ale účastní se jí i členové spolků, se ve Vtelně pořádá několik plesů např. Myslivecký ples, Dortový ples ZŠ, Hasičský bál apod., většinou v prostoru sálu restaurace ve Vysoké Libni a v sálu pivovaru Neumann.

V únoru pokračuje plesová sezóna Obecním plesem, dále se pořádá masopustní průvod, který je známkou končící nadvlády zimy a nástupu jara a akce v obci v březnu končí zpravidla Školním plesem.
Velikonočními svátky ohlašují příchod jara, kdy zdejší děti stále ještě chodí na pomlázku.

K jarním aktivitám patří v dubnu pravidelně pořádaným akce „Ukliďme Česko“ a Pálení čarodějnic. V květnu se staví májka, dále se uctívají padlí ze světových válek a pravidelně se pořádají cyklistické závody.

V červnu je oblíbený mezi dětmi i dospělými Dětský den a pobyty v lese spojené s edukací ve spolupráci zdejší ZŠ a Spolku myslivců nebo akce Splouvání Jizery spolku TJ Sokol.
V létě je pravidelně pořádán příměstský tábor pro žáky místní ZŠ a konec prázdnin pořádá TJ Sokol „Rozloučení s prázdninami“ a rybářský spolek pořádá závody na místním rybníku ve Vysoké Libni.

Podzim se nese ve znamení sklizně, dušiček a např. různých dílniček, výroba ptačích krmítek, výzdoby na Halloween nebo výroby adventních věnců a dekorací na vánoční trhy, jejichž výtěžek financuje drobné pomůcky do místní školy a školky. Vloni byly pořádány střelecké závody.

Zima tradičně patří k nejsilnějším společenským obdobím, je zahájeno Mikulášskou besídkou, následují Adventní trhy, zpívání dětí ZŠ a MŠ při rozsvěcování vánočních stromků a v kostele na Radouni, proložené občasným zájezdním divadelním představením různých spolků. Konec roku je oslaven téměř pravidelně akcí v Kulturním domě v části obce Vysoká Libeň s programem a přípitkem.

Závěrem k popisné části práce o konkrétní vybrané obci, lze shrnout poznatky, které se ukazují v konkrétní činnosti obce, spolků a dalších subjektů, kteří se snaží udržet a rozvíjet společenský život na venkově:

1. Obec spolupracuje se spolky a s obcemi v rámci S.O.K.
2. Obec spolupracuje i s obcemi v blízkém okolí i mimo sdružení S.O.K. a navzájem si propagují společenské akce
3. Obec úspěšně realizuje projekty, které jsou důležité pro fungování obce a vylepšování služeb v základních i ostatních potřebách jejich obyvatel
4. Obec významně dotuje spolkovou činnost dle pravidel vymezených zákonem
5. Obec propaguje spolkovou činnost v místních novinách a na oficiálních internetových stránkách obce
6. Spolky se snaží o životaschopnost a udržení slušného a rovnoměrně věkově rozloženého počtu členů spolků, což se díky historickým zkušenostem zdá jako klíčové
7. Spolky se snaží spolupracovat mezi sebou a spojují se pro různé projekty
8. Spolková činnost je založena na tradicích, udržovaná a rozvíjená místními aktéry, kteří mají vztah k místu, kde žijí
9. Spolky se svojí činností snaží přilákat nové členy.

5 Praktická část

Praktická část práce se zabývala výzkumným šetřením, které bylo zaměřené na zjišťování stavu společenského života na venkově. Pro toto zkoumání byla vybrána obec Mělnické Vtelno. Výzkumné šetření bylo provedeno pomocí kvantitativního výzkumu formou dotazníkového šetření, doplněno bylo kvalitativním výzkumem ve formě rozhovorů.

Z popisu obce a fungování spolkové činnosti se tedy zdálo, že spolupráce mezi zmiňovanými subjekty je v pořádku. Otázkou tedy bylo, jestli bude co zkoumat? Z prvního neformálního rozhovoru se starostkou spolku TJ Sokol Mělnické Vtelno vyplynulo, že přeci jen jsou nějaké otázky, které bylo třeba zodpovědět.

Otázky, které byly stanoveny pro vlastní práci:

1. Jaký je postoj obyvatel k obci, ve které žijí?
2. Jsou obyvatelé celkově spokojeni s kulturou v obci?
3. Jaký je podíl veřejnosti na akcích spolků?
4. Jaké jsou bariéry vstupu pro obyvatele obce do spolků?
5. Jakým způsobem lze přilákat nové členy do spolků?
6. Z kolika procent je úspěšná realizace projektů, které podporují společenský život v obci?

5.1 Rozhovory

Pro rozhovory byli osloveni starostové místních spolků a člen samosprávy, pro ucelený obraz fungování zdejšího společenského života, také z jiného úhlu pohledu, tedy od těch, kteří jsou iniciátory akcí a na jejichž touze a odhodlání z velké části záleží, jak bude vypadat podstatná část následujícího roku stran kulturního a společenského vyžití. Přestože rozhovory proběhly až po ukončení dotazníkového šetření, pro jednotlivé kontexty ve výzkumných otázkách, byly zařazeny před analýzu jeho výsledků. Byl dán souhlas k použití do této práce.

5.1.1 Starostka TJ Sokol Mělnické Vtelno

První rozhovor proběhl již před dotazníkovým šetřením se starostkou TJ Sokol Mělnické Vtelno, a který nastínil, jaké otázky by měly směřovat k respondentům.
V tomto tvz. neformálním před-rozhovoru při příležitosti předání kroniky TJ Sokol Mělnické Vtelno jako podklad ke zkoumání historie spolku, byla nastíněna situace pro další téma rozhovoru.
Při zhruba hodinovém rozhovoru u příležitosti navrácení kroniky, se starostka TJ Sokola Marcela Vacková svěřila se svojí zkušeností ve funkci starostky spolku, její zkušenost v průběhu let a momentální stav.

Starostka TJ Sokol popsala začátky ve spolku jako rychlý sled událostí v roce 2015 kdy jí na ulicu oslovila bývalá kronikářka obce, že by bylo potřeba to převzít, že se nedaří doplnit stavy spolku, a že zkrátka došly síly. Domluvila se tedy s pár kamarádkami, o vstupu do spolku TJ Sokol a během téhož roku, začal spolek fungovat v novém osazenstvu, neboť většina stávajících členů i členek odešla.

Situace byla nepřehledná a byly nedořešeny majetkové vztahy, které bylo potřeba urychleně sladit se zákonem. *„Učila jsem se za pochodu, celý rok jsem trávila pobíháním po úřadech“*, dodala. Začala aktivita a akce pro veřejnost, nejvíce akce pro děti. Výtěžky z akcí se zpátky vrací obci, např. v podobě herních prvků pro školu. *„Začalo se s 1000 Kč na účtě spolku, dnes tam máme v rezervě přes 200 tis. Kč, na což jsem mimořádně hrdá“*. Akce se snaží dělat pro všechny věkové kategorie, i když jsou prvoplánově cíleny na děti, doplňuje tím otázku z dotazníkového šetření a shrnuje: *“Snažíme se spolupracovat i s ostatními spolky a podílíme se i na akcích obce, především na těch, které jsou provozovány na Sokolovně, kde máme hlavní zázemí“*. Za to, že postoupili pozemek pro stavbu nové hasičárny, mohou po domluvě užívat prostory například pro schůze nebo valnou hromadu.

TJ Sokol je jeden z nejstarších spolků a jeho činnost je považována za tradici nejen pro starousedlíky, ale je dobře vnímán i novými spoluobčany. Starostka TJ Sokola doplňuje: *„Přestože máme nyní pevnou a silnou základnu, po 10 -ti letech již cítím známky vyčerpání z mé strany, obávám se však, že kdybych odstoupila, spolek se rozpadne, protože ostatní členové by to také vzdali.“* Přiznává, že se obtížně daří přilákat nové členy do spolku a převládají spíše ti, kteří žijí v obci více než 15 let.

Dále přiznala, že v poslední době funguje trochu hůře komunikace s obcí: „Pro některé akce mimo areál Sokolovny je potřeba např. převézt mobiliář pro stánky apod. Řeší to vlastními silami, což není někdy úplně ideální, protože spolek tvoří momentálně skoro samé ženy, nebo je potřeba posekání trávy na sokolovně, kde je několik hřišť a herních prvků, která je volně přístupná pro všechny obyvatele obce. Spolek by rád využil na tyto práce např. Technické služby obce, ale mmt to není možné. *„Je to škoda, neboť vnímám tuto spolupráci s obcí jako klíčovou. Věřím ale, že se to v čase zlepší“,* dodává.

Na otázku vnímání života ve Vtelně odpověděla: *„Žiji tady od narození, v roce 2010 jsme postavili s manželem dům, vychovali v něm dva syny, neměnila bych. Jsem spokojená tak, jak to je, i když nějaké drobnosti k vylepšení by se našly“.*

5.1.2 Starosta Sboru dobrovolných hasičů Mělnické Vtelno

Druhý rozhovor proběhl mimo jiné zhodnocením dotazníkového šetření a předání výsledků spolu s návrhy řešení, se starostou Sboru dobrovolných hasičů Mělnického Vtelna (dále jen SDH) a místostarostou Mělnického Vtelna v jedné osobě panem Ing. Josefem Chramostou. *„Jsem rodák ze Vtelna, žiju tady více než 47 let. Moje rodina zde žije zhruba od pol. 19. stol., je to moje místo, nikdy by mě nenapadlo se přestěhovat někam jinam. Dobrovolným hasičem jsem již od dětských let“,* začal rozhovor. Spolek ale začal po začátku milénia upadat, podařilo se ho oživit až po roce 2015, kdy se podařilo zaktivizovat lidi okolo něj včetně jejich potomků a spolek je funkční dodnes.

Zhruba od roku 2016 se členové spolku schází pravidelně v neděli, kdy společně s mládeží většinou sportují a hrají např. florbal. V sezoně požárního sportu trénují na soutěže. *„V současné době opět řešíme situaci, kdy by bylo vhodné spolek generačně obměnit, ale nedaří se“*, dodává starosta SDH smířeně a dodává: *„Nejsou lidi“.*

Během rozhovoru vyplynulo, že je i řadovým členem spolku myslivců. „Myslivec je vášeň, buďto jí máš nebo ne“, sdílí svoje poznání. Myslivcem je možné se stát od 16 -ti let, zbraň ale se smí dle zákona nosit od 18 -ti let, myslivcem je tedy od roku 1997.

Funkci místostarosty obce převzal po volbách do místního zastupitelstva na podzim roku 2022: *„Pořád se učím. Mám sice již nějaké zkušenosti ve školské radě a jako starosta Sboru dobrovolných hasičů, ale zároveň je to veliké dobrodružství“,* směje se.

Spolky a obec úzce spolupracují, jsou podporování každoročně vypisovanými dotačními tituly, na základě aktivní předepsané činnosti včetně ochrany životního prostředí. Mimo tuto dotaci, obec podporuje akce spolků také materiální a technickou pomocí např. zápůjčkou traktoru, auta apod. Dále uvedl, že pozoruje v poslední době stále se zmenšující zájem veřejnosti na akcích, např. loňská poslední leč a myslivecký ples dopadl neslavně, ples byl pro nezájem zrušen., *„to se pak těžko pořádají akce“,* hodnotí jako místostarosta Mělnického Vtelna. Jako největší událost a akce obce zmiňuje bezesporu Obecní ples, který je vždy vyprodán.
Jako poslední padla otázka na osobní život, zda je to v silách jednoho člověka vše stihnout: „*No, je to náročné*“, končí rozhovor.

5.2 Dotazníkového šetření

Dotazník měl předem zformulované a připravené otázky, a bylo zacíleno na maximální počet respondentů ve věkové skupině 15-99 let, tedy obyvatel vybrané obce. Dotazník byl zaměřen na konkrétní názory obyvatel na společenský, kulturní a sportovní život v této lokalitě. Dotazník byl k dispozici v několika formách, a to odkazem na sociálních sítích na stránky survey.com, formou odkazu na tyto stránky emailem pro některé vybrané osoby a distribuován osobně do poštovních schránek, kdy návrat byl umožněn vhozem do schránek na předem vytipovaných místech.
Druhá část byla doplněna rozhovory se zástupci vybraných spolků a místostarostou obce Mělnické Vtelno.

Dotazník obsahoval celkem 31 otázek, z toho 21 otázek bylo na mapování názorů na společenský život v obci, 5 otázek na osobní postoje ve vztahu k obci a 5 otázek na socioekonomické zařazení v závěru dotazníku.

Po průzkumu vybrané obce a motivů zdejších obyvatel, byl stanoven cíl dotazníkového šetření. Cílem dotazníku bylo získání názorů obyvatel obce Mělnického Vtelna na pořádání společenských a jiných akcí, zjištění důvodů jejich neúčasti na těchto akcích a důvody, které jim brání pro vstup do některého spolku či podílení se na samotných akcích jako dobrovolníci.

Byly jim položeny také otázky na míru spokojenosti se svým životem a míru hrdosti na to, že žijí právě v této obci, pro celkové dokreslení jejich postojů.

V prvních dvou lednových týdnech byly do schránek v částech obce Mělnické Vtelno, Vysoká Libeň a Radouň distribuovány do poštovních schránek obálky s dotazníky včetně průvodního dopisu, který vyzval obyvatele všech částí obce, aby se vyjádřili ke společenskému životu v obci. Do některých poštovních schránek u nových domů byly distribuovány letáky s popisem akce, průvodním dopisem a QR kódem s odkazem na stránku pro vyplnění dotazníku online. Sběrné boxy byly umístěny na strategických místech-tj. v potravinách všech tří částí obce, přičemž dvě z nich byly přístupné 24/7 týdně, a byly zde k dispozici také prázdné dotazníky. Některé dotazníky byly distribuovány elektronicky přes emailové adresy. Dále byly na sociální sítě do místních skupin umístěny odkazy s adresou pro vyplnění na internetové adrese https://www.survio.com/survey/d/N6D3N6A4X3P3A6B2L, včetně obrázku QR kódu pro snaží přístup u chytrých telefonů. Byla zde umístěna i emailová adresa pro případné dotazy.

Ve třetím a čtvrtém lednovém týdnu byly znovu rozneseny letáčky s upozorněním na probíhající dotazníkové šetření s prosbou o vyplnění online do domácností, které měli antény pro internetové připojení, a byl zde předpoklad, že dotazníky vyplní alespoň online. Dotazník online byl definitivně ukončen 09. 02. 2025.

5.2.1 Výsledky výzkumu

Dotazník byl směřován na osoby starší 15 -ti let, kterých v obci k 31.12 2023 bylo celkem 845 osob v celkem 415 obydlených bytech, z toho 292 v rodinných domech. Ke společenskému životu v obci se tedy vyjádřilo 19,1 % obyvatel ve věku 15+.

Dotazník vyplnilo celkem 169 respondentů, 7 dotazníků muselo být vyloučeno pro zásadní nedostatečné informace. Větší podíl respondentů tj. 62,3 % tvořily ženy. Přestože nebylo dosaženo reprezentativního vzorku, je překvapivé poměrně velké procento mužů, kteří se dotazníkového šetření účastnili.

Dle věkového složení respondentů, nejčastěji odpovídala věková skupina 30-34 let s podílem 13,6 %, dále věková skupina 35-39 let s podílem 12,3 %, dále skupina 65+ s 11,1 % podílem, věková skupina 25-29 let a 40-44 let s 9,9 % podílem. Ostatní věkové

skupiny měli zastoupení zhruba od 7-10 %. Nejmenší ochotu vyplnit dotazníky měla věková skupina 15-19 let s podílem 4,9 %.

Největší sdružená skupina respondentů, která byla ochotna vyplnit dotazník, jsou lidé, kteří v obci žijí méně než 10 let, dále respondenti, kteří zde žijí 11-20 let a osoby, kteří zde žijí více než 40 let. Podíl v jednotlivých skupinách viz tab. č. 2, koresponduje s dlouhodobým vývojem počtu obyvatel Mělnického Vtelna, kdy základnu cca 1/5 tvoří tvz. starousedlíci, dále se skupina 21-30 let podle délky žití v obci mírně zvyšuje a nejširší základnu tvoří skupiny 6-20 let délky žití v obci.

Od sčítání lidu v roce 2001 se opět počet obyvatel pomalu zvyšuje, neboť se lidé z různých důvodů, začali opět stěhovat zpátky na venkov. A nebylo to jen atraktivní lokality v blízkosti velkých měst, ale i lidé, kteří se začali na stáří vracet zpátky na venkov, dále řada mladých lidí či mladých rodin, toužící po zdravějším přírodním prostředí a také z ekonomických důvodů, kdy lze pořídit nemovitost za přijatelnější cenu (Majerová a kol., 2009, s. 43).

Tabulka č. 2 Jak dlouho žijete v obci?

Možnost odpovědi	Absolutní četnost	Relativní četnost
méně než 5 let	24	14,8 %
6 – 10 let	31	19,1 %
11 – 20 let	43	26,5 %
21 – 30 let	17	10,5 %
31 – 40 let	14	8,6 %
více než 40 let	31	19,1 %
v obci nežiji	2	1,2 %
Suma ∑	162	100 %

Zdroj: vlastní zpracování, 2025

K otázce vnímání životní úrovně, která je důležitá pro celkovou spokojenost v životě jednotlivce, 78,4 % respondentů vnímá svoji životní úroveň jako průměrnou, 19,1 % nadprůměrnou a jen 2,5 %, tj. 4 respondenti vnímají svojí životní úroveň jako podprůměrnou, z toho 2 byli ve věku 25-29 let, pouze 1 osoba byla ve věku 65+. Jako vysoce podprůměrnou životní úroveň nevnímá žádný respondent.

Z osob, které vnímaly svoji životní úroveň jako nadprůměrnou, byla téměř polovina respondentů s vyšším odborným a vysokoškolským vzděláním v obou dosažených stupních. 3 ze 4 osob, vnímající svoji životní úroveň jako podprůměrnou, mělo nejvyšší dosažené vzdělání středoškolské s maturitou.

V otázce nejvyššího dosaženého vzdělání viz graf č. 3, největší skupiny byly zastoupeny v očekávaných skupinách se vzděláním ukončeným maturitou a vzdělání ukončené výučním listem, což odpovídá i složení v okrese Mělník dle ČSÚ ze Sčítání lidu z roku 2021. Nejvíce z respondentů, jež uvedli, že dosáhli vysokoškolského vzdělání (magisterský a vyšší), bylo ve věkové skupině 30-39 let, mírně převažovaly ženy, stejně jako z respondentů, kteří uvedli základní vzdělání.

Graf č. 3 Procentuální zastoupení respondentů dle nejvýše dosaženého vzdělání

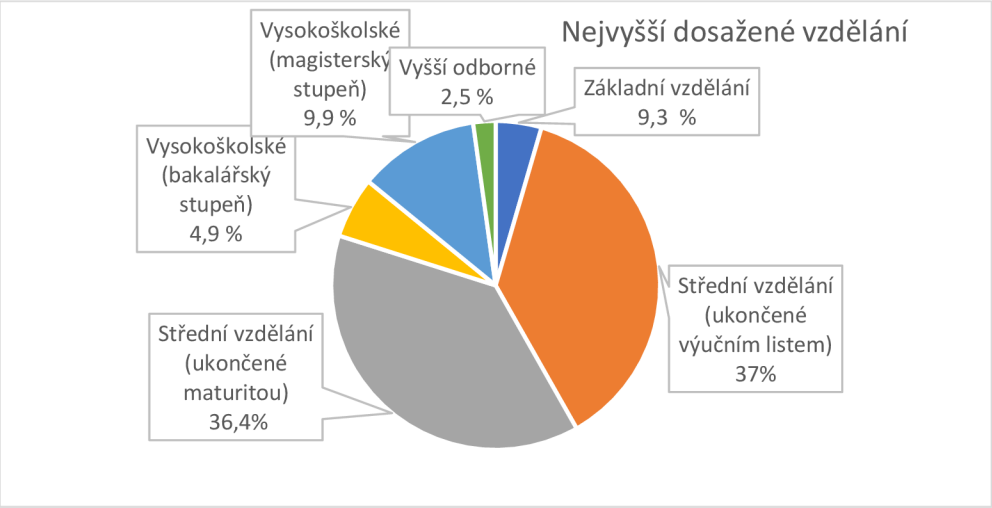

Zdroj: vlastní zpracování, 2025

Polovina respondentů s ukončeným základním vzděláním byla ve věkové kategorii do 19 -ti let, kde je předpoklad, že tito respondenti ještě nedokončili středoškolské studium. Zajímavé je, že ucelené vysokoškolské vzdělání v magisterském stupni mělo oproti bakalářskému stupni, ukončeno o polovinu více respondentů, přičemž v bakalářském stupni byl rozdíl v poměru pohlaví mnohem markantnější, zhruba 1:3 pro ženy. Není zde jednoznačný trend ve věkových kategoriích.

Výzkumná otázka č. 1

Postoj obyvatel k obci, ve které žijí, není jednoznačný. Jen 34 % respondentů má mínění, že obec je soudržná, ale nijak výrazně, lidé se scházejí a ví, co od souseda očekávat. Na míru hrdosti, že jsou obyvateli obce, odpovědělo 38,9 % respondentů, že jsou hrdí, i když je prostor pro zlepšování a jen 4,3 % respondentů odpovědělo, že jsou velmi hrdí. Z rozhovorů s aktéry místního společenského života vyplynulo, že jako rodáci jsou hrdí na obec, ve které žijí a neměnili by.

Jen 28,4 % respondentů má pocit, že to v obci žije, naopak 30,9 % respondentů že nežije, 40,7 % respondentů si myslí, že občas. Největší zastoupení ve vnímání, že to v obci nežije, bylo ve věkové skupině 65+ s podílem 20 %, tj. 10 obyvatel, ve sdružené věkové skupině třicátníků, tj. 30-39 let více než 1/3, tj. 17 obyvatel. Nejmenší podíl obyvatel, kteří mají pocit, že to v obci nežije, bylo ve sdružené věkové skupině čtyřicátníků, tj. 40-49 let, s 4 %. Zajímavé je, že z počtu respondentů, kteří uvedli, že to v obci nežije, bylo ve sdružené věkové skupině 15-29 let pouze 22 %.

Na otázku míry soudržnosti v obci, odpovědělo 45,7 % respondentů, že obec není moc soudržná, každý se stará spíše o sebe a svoji rodinu, 10, 5 % obyvatel obce vnímá, že obec není vůbec soudržná, lidé si nedůvěřují a nezajímají se o své okolí. Oproti tomu si 34 % obyvatel myslí, že obec je soudržná, ale nijak výrazně, lidé se scházejí a ví, co od souseda očekávat a 4,9 % respondentů si myslí, že obec je soudržná, lidé k sobě mají blízko a pomáhají si.

Tabulka č. 3 Vnímání životního stylu

	Absolutní počet	Relativní počet
styl tradiční venkovský, tj. většinu času trávím péči o domácí hospodářství, obděláváním pole nebo větší zahrady	9	5,6 %
styl obyvatel rodinného domu, mám pozemek a zahrádku, kde pěstuji zeleninu pro svou potřebu, chovám malá hospodářská zvířata	53	32,7 %
styl obyvatel venkova, kdy většinu času trávím ve městě, mám tam práci a přátele, nemám žádné domácí hospodářství	48	29,6 %
styl lidí toužících žít zdravě, v souladu s přírodou a v klidu	48	29,6 %
jiný styl (prosím uveďte)	4	2,5 %

Zdroj: vlastní práce, 2025

Lidé vnímají svůj životního styl různě, téměř 1/3 obyvatel uvedla, viz tabulka č. 3, že svůj volný čas tráví ve městě a v podstatě na venkově pouze bydlí, což se může jevit jako překážka pro stmelování obyvatel při společenských akcí. Další téměř 1/3 respondentů, hledá na venkově klid a soulad s přírodou. I u této skupiny lze předpokládat, že se akcí v obci bude účastnit jen okrajově. 1/3 respondentů se ztotožnila se stylem obyvatele rodinného domu, kdy si pěstují zeleninu pro svou potřebu a chovají malá hospodářská zvířata a k tradičnímu venkovskému stylu se tedy přihlásila jen velmi malá část respondentů.

Projev hrdosti, že jsou obyvateli právě této obce, vyslovilo, 38,9% respondentů, i když s poznámkou, že je prostor pro zlepšování, 4,3 % respondentů, je velmi hrdá, že jsou obyvateli Mělnického Vtelna. Např. ve výzkumech Majerové a kol. bylo potvrzeno, že na našem venkově lze ještě nalézt prvky, které jsou „*charakteristické pro tradiční venkovskou společnost*“, kterými jsou především sousedské vztahy, síť příbuzenských vazeb a soudržnost obyvatel. I zde je tedy patrná tendence o zachování těchto prvků, i když v malé míře, vhodným nástrojem by byl následná anketa, jak se situace v místě vyvíjí (2009, s. 157).

Následovaly otázky, které směřovaly již ke konkrétním cílům, zda dle názoru respondentů je obci dostatek např. sportovišť, cyklostezek, ale i restaurací, zda se v obci pořádají koncerty.

Z těchto otázek na vnímání svého okolí, zda je v obci dostatek sportovišť, se názory respondentů rozcházejí. Polovina respondentů uvedla, že Ano, polovina že Ne. 71 % respondentů si myslí, že je v obci dostatek restaurací. To je také zajímavé, neboť v částech obce Vysoká Libeň a Mělnické Vtelno je po jedné restauraci. Z toho můžeme usoudit, že o tento segment služeb je pouze okrajový zájem, a proto vysokému počtu obyvatel připadá počet restaurací jako dostatečný.

Respondenti v otázce vnímání množství cyklostezek v okolí obce, uváděli, že je zde omezené a velmi omezené množství s podílem 58 %, 8,6 % respondentů odpovědělo, že v okolí obce není žádná cyklostezka. Přímo obcí však vede cyklostezka č. 0009 Mělnické Vtelno - Kadlín - Stránka - Mšeno – Vojtěchov, a minimálně dvě další jsou vedeny v blízkém okolí obce. Další cyklostezka na Kropáčovu Vrutici, je nyní realizována (leden-březen 2025)

a bude brzy dokončena (oficiální stránky obce Mělnické Vtelno, melnicko-kokorinsko.cz, 2025).

Výsledky z šetření dopadly uspokojivě, k dalšímu setrvání v obci, 74, 1 % respondentů odpovědělo, že v obci plánují zůstat, 21,6 % respondentů uvedlo, že uvidí podle situace, pouze 4,3 % respondentů uvedlo, že neplánuje v obci zůstat. V obci se nachází několik větších objektů s více byty, které se pronajímají, je tedy předpoklad, že fluktuace osob pochází právě z tohoto druhu bydlení, což potvrdil i místostarosta obce v rozhovoru, že některé osoby v těchto bytech jsou přihlášeny k trvalému pobytu, jiné nikoliv, procento by tedy reálně mohlo být ještě vyšší než v uvedených statistikách. V letech 2013-2023 byl v průměru podíl vystěhovalých 3, 75 %.

Doporučení:

Pro stávající obyvatele je důležité si připomínat, že jsou obyvateli právě této obce. Kromě informační mapy s drobnými popisky zde neexistuje žádná naučná stezka, která by připomínala zajímavá místa z historie obce. U obyvatel, kteří v obci nežijí tak dlouho, by mohla stoupnout míra hrdosti a pocit, že žijí v zajímavém místě.

Výzkumná otázka č. 2

Lidé se v obci nejčastěji neúčastní akcí z důvodu nedostatku volného času a to z 54,3 %, dalších 13 % uvedlo, že se o nich nedozví včas a se stejným podílem z jiných důvodů, které měli uvést. Dle vlastních slov uvedli někteří respondenti, že obec informuje o akcích velmi pozdě, někdy pouze 2 dny před akcí, to už má spousta lidí naplánované akce. Chybějící Kalendář akcí a pozdní informování zmiňují ještě další 4 respondenti.

Z dalších důvodů byly respondenty zmiňovány důvody na neúčasti na akcích např. nedostatek volného času přes pracovní týden, kdy práce okolo domu se tedy přesouvají na víkend a není již síla na společenské akce. Na opačném pólu se objevovaly názory: *„Nemám připomínky, obec v tomto směru funguje skvěle.“*, *„žádné připomínky“* nebo *„nic, nemám“* k této otázce *Jiné* uvedlo 61,4 % respondentů.

Dalším důvodem neúčasti na akcích byla také mobilita, neboť mezi částmi obce není chodník, jen neosvětlená cyklostezka vedoucí notný kus za obcí, která není vhodná pro

docházku do kulturního domu ve společenském oděvu. Překvapivě pouze 2,5 % respondentů uvedlo finanční důvody.

Graf č. 4 Vliv pořádání akcí na život v obci

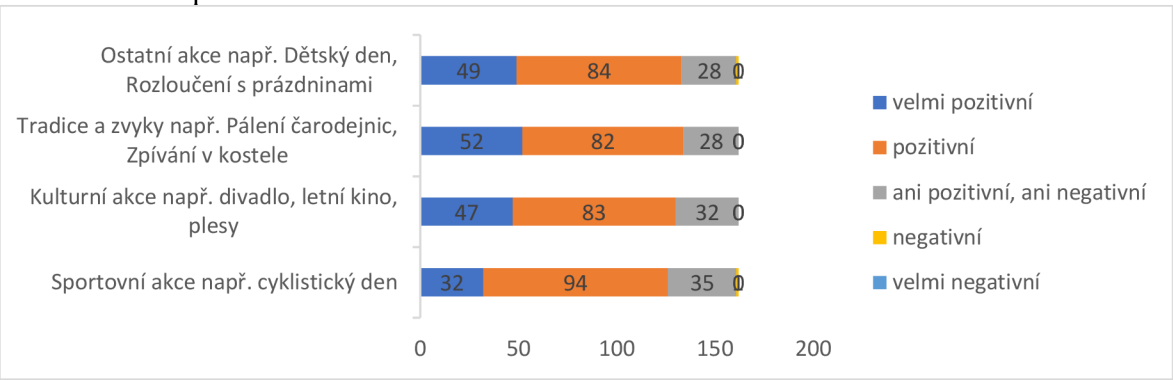

Zdroj: vlastní zpracování, 2025

K otázce vlivu pořádání různých druhů akcí viz graf č. 4, se vyjádřilo jako *velmi pozitivní* a *pozitivní* v průměru 80,7 % respondentů, průměrných 19 % respondentů uvedlo, že pořádání akcí nemá vliv *ani negativní, ani pozitivní*, pouze 2 respondenti se vyjádřili, že akce mají *negativní* vliv. Lze tedy shrnout poznatek, že pořádání akcí má dle názorů respondentů, pozitivní vliv na obyvatele obce.

Pro zjišťování, které akce nebo společenské programy v obci chybí, je v grafu č. 5 patrné procentuální zastoupení jednotlivých odpovědí. Byly zde předem zformulovány pouze tři možnosti, přičemž největší váha byla přenesena na čtvrtou volnou odpověď *Jiné, uveďte jaké*, pro vyjádření vlastního podnětu.

Graf č. 5 Druhy akcí, které obyvatelům v obci chybí

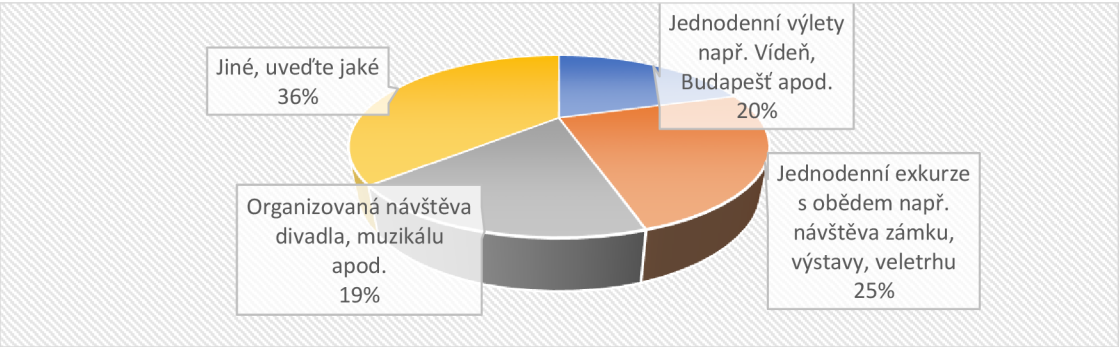

Zdroj: vlastní zpracování, 2025

Respondenti dle vlastních slov například uváděli, že *„kultura v obci je fajn, chybí mi posilovna“*, jiný respondent *„chybí tu pouť* nebo *chybí mi komunitní centrum, kde by se lidé pravidelně scházeli, bez nutnosti vázat se do spolku“*. Dále respondentům chybí atraktivní *„akce pro mladé, sportovní kroužky, kino, byly zde tvořivé dílničky, ale zmizely“*, někteří mají pocit, že v minulosti se dělalo více akcí, *„chybí návaznost na minulost“*. Byla zde zmínka o častějším pořádání klasických vesnických zábav, aby se místní a přistěhovalci lépe poznali, a přispívalo to k lepší náladě v obci.
Jiní respondenti naopak oceňují, že je akcí dostatek po celý rok, ocenili Divadlo na návsi a občasné divadelní představení v KC Kostel, někdo jiný naopak zmínil repetetivnost akcí.

Tato a jiné otázky byly diskutovány i v rozhovorech se zástupci místních spolků a samosprávy. Nad odpověďmi, že je v obci málo akcí a opakují se, odpověděl místostarosta obce a starosta spolku SDH, že je jich dost. Poslední roky zájem veřejnosti o akce celkově upadá, vybízí tedy všechny, nechť sami zorganizují nějakou zajímavou akci. Minulý rok to byla akce závody s autíčky na dálkové ovládání soukromé osoby, akce se moc povedla a zájem byl. S tímto postojem souzní i starostka TJ Sokol, která dokonce uvažovala zmenšit počet pravidelných akcí pořádané spolkem na 1-2 akce za rok. Toto její přání se však nevyplnilo, neboť na valné hromadě spolku ze dne 19.03.2025, kde se mohla účastnit autorka této práce, bylo ustaveno, že akcí, které bude pořádat TJ Sokol, bude opět více, cca 3-4 akce pro rok 2025.

Nad postojem několika respondentů, že v obci chybí pouť, která zde byla historickou tradicí a některým se po ní stýská, oponuje: „V minulosti byla pouť brána nejen jako zábava, ale i jako společenská událost, kdy se sjížděli a navštěvovali příbuzní. Dnes lidé očekávají od pouti adrenalin a hlasitou hudbu. Pouť byla přerušena v době, kdy se začaly v obci rekonstruovat chodníky, potažmo celá náves prošla rekonstrukcí, na obci se hromadili stížnosti od lidí bydlící na návsi kvůli hluku. Posledních pár poutí byla slabá účast, obec musela opět kvůli doprovodnému programu sáhnout k zadotování, neboť si na sebe vstupným pouť nevydělala. Vždy je nutné se na to podívat z vícero stran“, doplňuje.

Na otázku vnímání úpadku pořádaných akcí, konkrétně v KC Kostel odpověděl, že se akce ustálili na max. 1-2 krát ročně, neboť se začalo stávat, že ubýval zájem a pokud se nevybralo dostatek financí na vstupném, obec opravdu musela dotovat jednotlivé akce až několika

desítkami tisíc dle zvolené produkce. Dle jeho slov obec pak raději investuje bez očekávání návratnosti do akcí, jako je Mikulášská besídka nebo Rozsvěcení vánočních stromků. Na konkrétní odpověď z dotazníku, že se akce konají více ve Vtelně a v části obce Vysoká Libeň je toho málo odpovídá: *„Ano, jsem si toho vědom, v kulturním domě se bohužel před časem začalo střídat vícero nájemců nevalné kvality, a s tím se svezla i nespolehlivost při pořádání akcí a kritika veřejnosti směrem k obci, která je v tom nevinně“.*

Nad otázkou frekvence návštěvnosti kulturních akcí, 32,7 % respondentů uvedlo, že vyráží za kulturou alespoň občas, 38,9 % respondentů uvedlo, že málokdy, jen 14,2 % respondentů uvedlo, že vyráží za kulturou často, stejně velká skupina respondentů zároveň uvedla, že za kulturou nevyráží nikdy. Z respondentů, kteří nikdy nevyráží za kulturou v obci, bylo současně téměř 1/3 z těch, kteří nejsou celkově spokojeni s podporou kultury v obci.

Lidé se dle předpokladu viz grafu č.6, neboť v obci nepůsobí trvale žádný sportovní klub, nejméně účastní sportovních akcí, za které lze považovat pouze nepravidelné nohejbalové turnaje nebo např. cyklistické nebo rybářské závody.

Graf č. 6 Návštěvnost a druhy akcí v obci

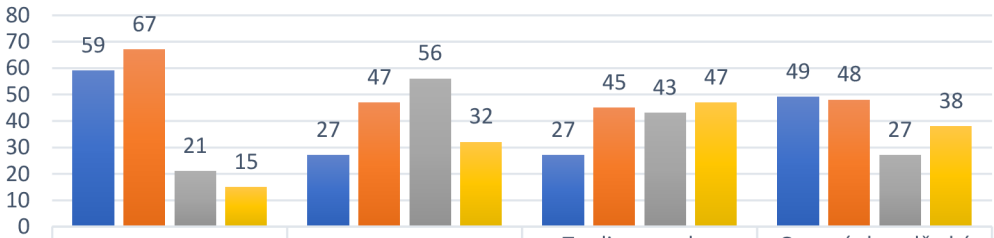

	Sportovní akce	Kulturní akce-plesy, divadlo, kino	Tradice a zvyky-čarodejnice, mikulášská apod.	Ostatní akce-dětský den, rozloučení s prázdninami
Nikdy	59	27	27	49
Vyjímečně	67	47	45	48
Občas	21	56	43	27
Pravidelně	15	32	47	38

Zdroj: vlastní zpracování, 2025

Další skupinou akcí, jako je Dětský den nebo Rozloučení s prázdninami, kterých se neúčastní druhá největší skupina respondentů, je zpravidla určena dětem, proto je vymezena pro poměrně specifickou skupinu osob, a i toto zjištění je celkem logické a předvídatelné.

Otázka na mapování všeobecného přehledu obyvatel obce, zda se konkrétní služba v obci vyskytuje, dopadla také zajímavě. Třetina respondentů si myslí, že zde není kavárna. Z bližšího zkoumání dat bylo zjištěno, že v otázce, že v obci není kavárna, odpovídali respondenti dle pohlaví vyváženě, dle věkových kategoriích muži odpovídali ve všech těchto kategoriích poměrně rovnoměrně, u žen byl významnější shluk odpovědí ve věkových kategoriích 33-44 let.

Další zajímavostí bylo, že téměř polovina respondentů odpovědělo, že zde není knihovna, přestože v obci je zřízena, funguje přímo na obecním úřadě, kam alespoň jednou zavítal každý z občanů obce. Že v obci není knihovna, odpovídali nejvíce respondenti ve sdružené věkové kategorii třicátníků, a sdružené kategorii 55+, poměr pohlaví byl opět vyvážený. To je zajímavé zjištění, neboť ve sdružené věkové kategorii 30-44 let, se objevilo nejvíce respondentů, kteří sdílí společnou domácnost s alespoň 1 dítětem do 15 -ti let, u obou sdružených věkových kategorií se dá tedy předpokládat, že obec mají dobře zmapovanou a ví, jaké mají možnosti v této oblasti jednak pro děti kvůli povinné četbě, jednak u lidí s vyšším věkem kvůli vyplnění volného času. Zdá se tedy být nepříjemným zjištěním, že zájem o četbu upadá nejen u dětí školního věku a jejich rodičů, ale i u starších osob již v kategorii 55+.

Některé otázky se zaměřily na to, jaké jsou důvody, že se obyvatelé obce neúčastní akcí, jaké konkrétní programy jim chybí, jaký je podle jejich názoru vliv pořádání všech akcí na život v obci a které akce považují za zbytečné a neoslovují je.

Celkově nejdelší odpověď se vrátila v papírovém dotazníku, kdy respondent vložil celou stranu A4 a měl potřebu se uceleně vyjádřit ke kultuře a dění v obci. Pro tuto otázku je tedy zkrácen a přepsán text: „*Já jako pamětník si pamatuji, že naše vesnice Mělnické Vtelno byla velmi kulturní obcí*“. V obci fungovaly dva úspěšné divadelní soubory. Promítalo zde kino, kde fungovaly přednášky i filmové přehlídky. Zajížděly k nám významné kulturní osobnosti. Každoročně byla pořádána Vtelenská pouť. Fungovala zde řada dobrovolných spolků, které pořádaly zajímavé akce pro občany našich vesnic napříč generacemi. Často se vyjíždělo i do Prahy do divadel a za zábavou. Zkrátka to v obci žilo. Lidé k sobě měli blíž, pomáhali si, rádi se potkávali a scházeli. To se bohužel nedá říct nyní. Tradiční akce byly bez náhrady zrušeny a nové tradice nevznikají“…dále byla vznesena kritika k fungování vedení obce,

nepodepsaný dopis byl předán místostarostovi, se kterým byl veden rozhovor pro zastupitelstvo obce.

Doporučení:

To, že obyvatelé obce neví, že je v obci kavárna nebo dokonce knihovna značí, že jde opět o slabou propagaci. Vzhledem k tomu, že se názory obyvatel na společenský život různí, je potřeba se občas místních obyvatel zeptat, co by vlastně oni sami chtěli. Vhodná by byla anketa (např. výběr ze 3 možností) v rámci vydání místních novin nejlépe periodicky včetně možnosti hlasovat na internetu, aby měla obec i spolky přehled. Obyvatelé alespoň mohou získat pocit, že oni sami si o něčem rozhodli a nejsou úplně mimo konání zastupitelstva obce nebo mimo spolky.

Výzkumná otázka č. 3 a 4

Na otázku podílu veřejnosti na akcích spolků, je jednoznačná odpověď, jelikož z dotazníků je patrné, že více než 88 % respondentů se na organizování akcí nepodílí. Ze zbylých 12 % respondentů, kteří se podílí na organizování akcí v obci, byly 2/3 respondentů členy spolků. Ze všech respondentů, by o možnosti vstoupit do nějakého místního spolku, uvažovalo přes polovinu respondentů, což je pro spolky dobrá zpráva.

Starostce TJ Sokola i ostatním členům spolku, byla předána u příležitosti Valné hromady dne 19.03.2025 doporučení, kde byly při příležitosti volné diskuse členů TJ Sokola, k možným příčinám bariér vstupu do spolku.

Většina z obyvatel v produktivním věku chodí do práce, velká většina dojíždí včetně stávajících členů spolku, a přeci tuto dobrovolnou činnost dělají. Musí tedy existovat jiné příčiny bariér vstupu. Při akcích všechny spolky a jejich členové působí kompaktním a sehraným dojmem. Možné tedy je, že pro jednotlivce, kteří by měli zájem o vstup do spolku, je toto možná příčina bariéry vstupu.

Dále bylo předneseno zjištění z dotazníků, že by lidé uvítali dobrovolnictví při akcích bez možnosti vázat se do spolků. V diskuzi také zaznělo, že obec je na plakátech spolků uvedena povinně, protože je finančně podporuje, spolek se podílí 20 % spoluúčastí na celkové dotaci od obce. Navenek tedy může působit i toto na obyvatele obce jako bariéra vstupu, případný zájemce lehce může nabýt dojmu, že vše je dokonale zajištěno obcí a spolky a dalších členů spolku není třeba.

Doporučení:

Jako vhodné se jeví při každé příležitosti dávat najevo, že je zájem jak o nové členy, tak o nové dobrovolníky, které je třeba ocenit při každé akci např. nějakou drobností. Také dát najevo, jaké výhody čekají nové členy, nejen povinnosti. Dále je vhodná sebepropagace, jak tomu vidíme např. při čerpání z fondu EU, tedy reklama, co vše jednotlivé spolky nakoupily např. do školy. I reklamou si spolky mohou přilákat nové členy, neboť tato skrytá aktivita není mnohdy všem známá.

Výzkumná otázka č. 5

Z dotazníku vyplynulo, že o možnosti vstoupit do nějakého místního spolku, by uvažovalo necelých 58 % respondentů, z toho možnost Určitě ano zvolilo pouhých 6,8 %, pro možnost Ano povzbudivých 37 % respondentů. Největší zájem byl o členství ve spolku TJ Sokol s 13,6 % respondentů, dále spolku Život venkova s 12,9 % a k SDH by se rádo přidalo 8,7 % respondentů.

Od obou starostů spolků se autorka práce dozvěděla, že přilákat nové členy je opravdu nadlidský výkon. Možnou příčinou může být působení osobnosti vedení spolku, zpravidla starosty spolku, která přesvědčí své okolí, že má cenu něco v obci podnikat. Je tedy vhodné i pro samotné stávající členy tvz. neusnout na vavřínech, rozhlížet se po svém okolí a oslovovat případné adepty. Samotné akce nejsou příliš vhodné pro nábor nových členů, spíše k jejich vytipování nebo k pozvání na schůzku na oficiální nábor do spolku.

Doporučení:

Nábor členů do spolku by bylo vhodné zrealizovat min. 2 x ročně, např. na jaře a podzim, neboť je zde i velké množství přistěhovalých, např. v roce 2023 to bylo 60 osob, z kterých můžou vzejít nový členové, frekvence náboru 1 x ročně by nemusela být dostatečná. Pokud je zajištěna periodicita, vejde lépe do podvědomí obyvatel a částečně působí i jako propagace spolku.

Jako cílové skupiny by byly vhodné:

1) ženy na mateřské dovolené, neboť u nich je předpoklad, že by mohly ve spolku vydržet minimálně po dobu, než jim odrostou děti, potažmo jejich protějšky, kteří se budou chtít zapojit právě kvůli potomkům

2) prarodiče, kteří bydlí nadosah od vnoučat, jelikož by mohli chtít věnovat energii širší komunitě právě kvůli nim

3) v neposlední řadě je nutno cílit především na děti a mládež prostřednictvím školy, v nich je naše budoucnost.

Je vhodné dát na zkušenost z minulosti, kdy se projevilo, že pokud se přirozeně generačně neobmění členové spolku, nastává problém a spolky nefungují nebo téměř zaniknou. Dále je třeba se více sebe propagovat na sítích, které jsou blíže mladším generacím např. při jejich preferovaných komunikačních kanálech (Danko, Bednář, 2022, s. 12).

Výzkumná otázka č. 6

V dotazníkovém šetření se cca 72 % respondentů shodlo, že žádná akce není zbytečná a všechny je baví, což je dobrá zpráva pro organizátory těchto akcí. Zatímco necelých 7 % si myslí, že je zbytečná pouť, někteří rodáci po ní volají, neboť dle vyjádření v dotazníku „*Vtelenská pout*“ byla tradicí, která byla bohužel přerušena.

Kulturní akce dle vnímání 50,6 % respondentů pořádá obec, podle 39,5 % spolky, 7,4 % konkrétní lidé a shodně 1,2 % respondentů uvedlo, že akce pořádají mikroregiony nebo místní firmy. O těchto akcích se nejčastěji lidé dozvídají z 32,7 % z internetu z profilu obce na sociálních sítích, 18,5 % z oficiálních stránek obce či odebírají newsletter, 17,3 % místní rozhlas, 11,7 % od známých a přátel, 11,7 % respondentů uvedlo, že o akcích nejsou vůbec informováni.

V obci vychází obecní noviny, ale nepravidelně, v minulých letech až 4krát ročně, nyní cca 3krát ročně, proto se jako vhodná alternativa zdá propagace na internetu, a pro starší spoluobčany nebo pro ty bez internetového připojení místní rozhlas, který je rychlým nástrojem s velkým dosahem, v kombinaci s plakáty na vhodných plochách, kde se koncentrují obyvatelé.

Nad hlasy, že je pozdě informována veřejnost a chybí kalendář akcí, uvádí: „*Mnoho akcí závisí na počasí, je tedy velice těžké plánovat něco konkrétně dopředu, když to jsme potom nuceni přesouvat. Hodně akcí se již pravidelně opakuje v očekávaném termínu, stačí po nich zapátrat na dostupných místech. Za mě je to jen výmluva, kdo chce, informace si najde*“.

Doporučení:

Jako velmi vhodný se tedy jeví kalendář akcí min. na 3 měsíce dopředu, nejlépe celoroční s možnými náhradními termíny, inzerovaný na všech možných navštěvovaných stránkách na webu i v jednoduchém tištěném formátu na místech, kde se lidé nejvíce sdružují, např. škola, pošta, potraviny a s jasným rozdělením, kdo akce pořádá. Vhodné by také bylo vylepšení webových stránek obce, kdy některé odkazy nefungují, anebo pro lepší komunikaci směrem k občanům zavést např. aplikaci MUNIPOLIS s patřičnou propagací.

5.2.2 Sestavení hypotéz

Postup pro testování nulové hypotézy, že mezi sledovanými znaky neexistuje závislost, byl použit Chí kvadrát test nezávislosti. Podkladové tabulky byly vytvořeny z odpovědí z dotazníkového šetření v MS Office Excel 2019, pro výpočty byly použity standartní vzorce pro výpočet asociační tabulky.

Obr. 13 Vzorec pro výpočet chí kvadrát testu a očekávaných četností

$$n_{i\bullet} = \sum_{j=1}^{s} n_{ij} \quad n_{\bullet j} = \sum_{i=1}^{r} n_{ij} \qquad\qquad n'_{ij} = \frac{n_{i\bullet} n_{\bullet j}}{n}$$

Zdroj: vlastní zpracování, 2025

5.2.2.1 Hypotéza č. 1: Existuje závislost délky bydlení v obci a návštěvnost kulturních akcí?

Z otázky č. 1 a 4 byla vybrána ke zkoumání závislosti délka bydlení v obci a návštěvnost na kulturních akcí. Pro zkoumání bylo použito uspořádání do asociační tabulky 2x4, neboť předběžné výpočty v kontingenční tabulce 3x4 ukázaly nevhodnost, protože více než 20 % očekávaných četností byla < 5.

V tabulce č. 4 byly na základě tohoto zjištění, sloučeny buňky *bydlím v obci* méně než 5 let, 6-10 let a 11-20 let a v druhé skupině byly sloučeny buňky *bydlím v obci* 21-30 let, 31-40 let a 40 let a více. Odpovědi v obci nebydlím v počtu 2, byly ze zkoumání vyloučeny.

Tabulka č. 4 Délka bydlení x návštěvnost kulturních akcí

Návštěvnost kulturních akcí	Délka bydlení v obci		Celkem
	< 20 let	> 20 let	
Často	11	12	23
Občas	32	20	52
Málokdy	36	26	62
Nikdy	19	4	23
Celkem	74	62	160

Teoretické četnosti n_{oj}	
10,6375	8,9125
24,05	20,15
28,675	24,025
10,6375	8,9125

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025

$\chi 2 = \sum\sum \frac{(n_{ij}-n_{oj})^2}{n_{oj}}$	
0,0124	1,0696
2,6280	1,6984
1,8712	0,1624
6,5740	2,7077

Teoretické četnosti vyšly > 5, k výpočtu byl použit Chí kvadrát test.

Byly stanoveny hypotézy:

H_o: neexistuje závislost mezi návštěvností akcí a délkou bydlení v obci

H_1: existuje závislost mezi návštěvností akcí a délkou bydlení v obci

Hladina významnosti α=0,05

$\chi 2$ = 16,7237 Testové kritérium: $\chi 2\ (3)_{0,05}$= 7,815

Kritický obor: $\chi 2 \geq \chi 2\ (3)_{0,05}$ H_o byla zamítnuta, H_1 přijata.

S 95 % pravděpodobností existuje závislost délky bydlení v obci a návštěvnost akcí.

Závislost byla také testována na sílu závislosti dle Pearsonova koeficientu, kdy C= 0,3076, vykazuje tedy středně silnou závislost.

Dle zjištěných výsledků lze považovat za pravdivé tvrzení, že se zvyšující se délkou bydlení, se zvyšuje návštěvnost na kulturních akcích.

5.2.2.2 Hypotéza č. 2: Existuje závislost mezi věkovou kategorií a mírou hrdosti?

Ke zkoumání byly použity a sloučeny jednoznačné odpovědi z dotazníku Jsem hrdý-á a Jsem velmi hrdý-á, že jsem obyvatel-ka obce.

Tabulka č. 5 Věkové kategorie a míra hrdosti

Věková kategorie / Míra hrdosti	Absolutní četnost	Relativní četnost
do 20 -ti let	0	0
20-29 let	3	5,4 %
30-39 let	5	8,9 %
40-49 let	15	26,8 %
50-59 let	19	33,9 %
60+	14	25 %
Celkem	56	100 %

Zdroj: vlastní zpracování, 2025

Dle tabulky č. 5 je patrné, že se zvyšujícím se věkem, míra hrdosti stoupá. Ve sdružené věkové kategorii 60 + to bylo ale pouze 25 % respondentů, tedy pokles o -8,9 %.

Z dalšího zkoumání příčiny, zda míra hrdosti u poslední věkové kategorie závisí na vnímání životní úrovně, vyplynulo, že nikoliv, neboť dvě nejstarší věkové kategorie shodně uváděly, že svoji životní úroveň vnímají jako průměrnou až nadprůměrnou. Při následném zkoumání možných důvodů v kontingenčních tabulkách různých faktorů, není možné jednoznačně uvést příčiny takového postoje vnímání míry hrdosti sdružené věkové kategorie 60 + obyvatel obce.

Dle zjištěných výsledků se hypotéza, že se zvyšující se délkou bydlení se zvyšuje míra hrdosti, potvrdila.

5.2.2.3 Hypotéza č. 3: Existuje závislost mezi věkem a zdrojem informací o akcích v obci?

Pro tuto hypotézu byla vytvořena tabulka, která reprezentuje jednotlivé sdružené věkové kategorie a zdroje informací.

Tabulka č. 6 Zdroj informací a sdružené věkové kategorie v %

Zdroj informací (v %)	Sdružené věkové kategorie					
	do 25-ti let	20-29 let	30-39 let	40-49 let	50-59 let	60+
web-oficiální stránky obce, newsletter	3,33	3,33	33,33	23,33	23,33	13,33
web-sociální sítě	1,9	24,5	26,4	24,5	15,1	7,6
plakáty	0	9,1	18,2	9,1	27,3	36,3
místní rozhlas	0	0	14,8	7,2	17,9	57,1
od známých, přátel	5,5	16,7	44,4	16,7	16,7	0
nedozvím se o nich	26,3	42,1	15,8	5,3	5,3	5,3

Zdroj: vlastní zpracování, 2025

Z výpočtů v procentním vyjádření z tabulky č. 6 je patrné, že se s věkem proměňuje zdroj získávání informací. Respondenti do 25 -ti let uváděli s podílem 26,3 %, že se o akcích v obci nedozví, ve věkové skupině do 30 -ti let jde dokonce o podíl 42,1 %. Možnou příčinou může být to, že propagace akcí obce probíhá na sociálních sítích pouze na Facebooku, který není pro mladší generaci tak atraktivní a tuto platformu nenavštěvuje.

Se zvyšujícím se věkem se přelévá zdroj získávání informací směrem od informací na webu, přes známé, které využívá jako zdroj informací věková skupina do 40 -ti let, k věkové skupině do 60 -ti let, kdy vzrůstá tendence získávat informace přes místní rozhlas, a který je nejpreferovanějším zdrojem informací pro věkovou skupinu 60+. Možným vysvětlením by mohl být důvod, že tato generace má menší počítačovou gramotnost nebo ochotu se stále něco nového učit, kdy je to v dnešní době stále náročnější i pro mladší generace, neboť změny se dějí častěji.

Dle zjištěných výsledků se hypotéza, že existuje závislost mezi věkem a zdrojem informací, potvrdila.

6 Diskuse o výsledcích

Výsledkem práce mělo být zjištění, zda společenský život v Mělnickém Vtelně a fungování spolků, je pro všechny obyvatele obce uspokojující, zda se daří zapojovat nové občany do aktivit spolků a do společenského života obecně, jaké jsou bariéry pro neúčast na akcích a jaké jsou motivy aktérů, kteří se o společenský život starají.

Dotazník obsahoval otázky na zjištění postojů obyvatel obce na společenský život v obci, na osobní postoje ve vztahu k obci a osobní otázky na socioekonomické zařazení v závěru dotazníku.

Z výzkumu vyplynulo, že lidé vnímají, že pořádání akcí v obci se rozdělilo mezi obec a spolky. Téměř 9/10 respondentů se na organizování akcí sice nepodílí, ale přes polovinu respondentů zvažují, stát se členy některého z místních spolků, přestože se to dle zkušenosti starostů spolků neděje. Bylo doporučeno cílit na nové členy spolku, ale i dobrovolníky na akce, lepší sebepropagací a reklamou. Nábory do spolku je třeba dělat periodicky i za cenu nejistého výsledku. Je vhodné cílit především na mládež, ženy na mateřské dovolené a mladé prarodiče, kteří by mohli mít zvýšenou chuť něco podnikat pro své děti a vnoučata.

Nejčastěji se lidé dozvídají o společenských akcích z internetu z oficiálních stránek obce Mělnického Vtelna, někteří odebírají newsletter a ostatní z místních skupin na sociální síti Facebook. S přibývajícím věkem se lidé informují spíše prostřednictvím místního rozhlasu. Naopak pro mladší ročníky by bylo vhodné přiblížit se jejich vnímání světa, lepším výběrem zdroje informací.

Téměř 3/4 respondentů se vyslovila, že žádná akce není zbytečná a všechny je baví, vliv pořádání akcí vnímá většina respondentů jako pozitivní nebo velmi pozitivní. Nejvíce obyvatel se neúčastní akcí z důvodu nedostatku volného času. Celkově bylo ve volném vyjádření vícekrát zmíněno, že nejvíce respondentů se dozví o akcích pozdě, většinou mají naplánované něco jiného. Zazněl názor, že jsou akce repetetivní, naopak některými respondenty je dobře vnímáno, když si určité akce opakují v přibližně stejném termínu, lépe si je zafixují a mohou si tak dopředu na ně udělat čas. Vhodným doporučením se tedy jeví Kalendář akcí na celý rok, může být i dílčí, zpřístupněný ve všech možných podobách.

Dále bylo zmiňováno, že je akcí málo, málo atraktivních akcí pro mladé, málo sportovních kroužků. Polovina respondentů si ale myslí něco jiného, neboť se všech akcí v obci účastní pravidelně nebo občas a 60 % respondentů si myslí, že podpora kultury v obci je dostatečná. Doporučením tedy je, že by měla být do rozhodování jak o jednotlivých nově zaváděných akcích, tak např. o potřebě něco v obci vybudovat pro volnočasové aktivity, zapojena široká veřejnost v obci například formou hlasování a měly by se častěji objevovat ankety pro zjišťování jejich názoru.

Z výzkumu dále vyplynulo, že s přibývající délkou života v obci, se zvyšuje míra hrdosti respondentů, že jsou obyvateli právě Mělnického Vtelna. Třetina respondentů uvedla, že svůj volný čas tráví ve městě. Pro žití v klasickém venkovského stylu, se přihlásilo velmi malé procento obyvatel. Pro zachování a zvyšování pocitu hrdosti a míry soudržnosti v obci, byla doporučena např. naučná stezka částmi obce se zajímavými místy, která by mohla pozitivně působit na všechny obyvatele, tedy jak starousedlíky, tak i nově přistěhovalé, ale i na návštěvníky obce, neboť v létě je zde velké množství cyklistů. Doporučením pro obec, co se týče pronájmu kulturního zařízení v části Vtelno i Libeň v majetku obce, je lepší výběr provozovatele, aby nedocházelo k omezené otevírací době a neklesala kvalita této služby.

V obci se daří realizovat projekty prostřednictvím fondů EU na celkovou revitalizace v obci, na opravy infrastruktury a stavby občanské vybavenosti. Společenský život začal ale trochu pokulhávat. Zajímavé nové druhy akcí, lepší sebepropagace obce a spolků, větší zapojení obyvatel obce do rozhodování o tom, co se v obci bude daný rok dít, by mohly být novými výzvami pro všechny aktéry společenského života v obci.

7 Závěr

V průběhu tvorby diplomové práce, se autorka práce dozvěděla mnohé o místě, které si před více než 15 let vybrala za svůj domov a její děti zde vyrostly. Horizonty, kdy lze při pěkném počasí pozorovat vrcholky Jizerských hor, v popředí spolu s majestátním Ještědem nebo hrad Bezděz, svou zvláštně zvlněnou krajinou, připomíná rodnou Vysočinu a nechává v jejím srdci nesmazatelný otisk. Během této doby měla možnost pozorovat a poznat některé zdejší obyvatele, aktéry místního společenského života i samosprávy a především skvělé sousedy.

Tato diplomová práce byla zaměřena na společenský život ve vybrané obci Mělnické Vtelno, jeho analýzu a následné zhodnocení. Primárním cílem bylo na základě této analýzy předložit návrhy na jeho zlepšení. Teoretická část byla zaměřena na zkoumání vhodné literatury a rešerši klíčových slov včetně studia internetových odborných článků i několika zákonů. Byly blíže představeny pojmy, jakými jsou venkov, venkovský prostor, obec, samospráva nebo společenský život. Podstatnou část tvořilo představení historie, fungování a rozbor vybrané obce Mělnické Vtelno včetně jejího srovnání v relevantních datech. K čerpání dat bylo využito především dat Českého statistického úřadu, dotčených ministerstev, oficiálních stránek obce, z publikací o obci a kronik obce a spolku.

Na základě studia teoretické části, vlastní znalosti o obci, včetně předběžného rozhovoru se starostkou spolku, byl vytvořen dotazník, který byl k dispozici jak online, tak v papírové formě, aby se zvýšila šance na jeho návratnost. Na základě výsledků z dotazníku, byly vedeny rozhovory se starosty spolků a místní samosprávy. Byla konzultována a předána doporučení pro zlepšení společenského života v obci.

Dotazníkové šetření ukázalo, že i když navenek obec působí velmi kompaktně a funguje na mnoha úrovních téměř dokonale, je zde prostor pro zlepšování. Kladně lze hodnotit, že velká část obyvatel obce projevila spokojenost se společenským životem v obci a s podporou kultury. Z akcí, které schází lidem nejvíce, byla zmiňována taková, která by byla do budoucna Vtelenskou tradicí. Schází i pravidelný Kalendář akcí. Na základě názorů získaných od občanů obce byla navržena doporučení na zlepšení současného stavu. Pro zvýšení míry hrdosti bylo doporučeno vybudování naučné stezky.

Ačkoliv se obec nachází na samé hranici okresů Mělník a Mladá Boleslav, je velmi pozitivní, že obec a místní spolky dobře spolupracují, snaží se navzájem si pomáhat a jejich společná aktivita směřuje především k všeobecné spokojenosti obyvatel obce. Kladně lze také hodnotit, že občané nepovažují žádnou akci za zbytečnou a více než polovina je ochotna vstoupit do některého z místních spolků. V dnešní složité době, kdy se o pozornost lidí přetlačuje obrazovka různých technických zařízení, je ještě pořád naděje, že lidé se budou chtít při různých společenských aktivitách i nadále scházet a dále rozvíjet komunitní život.

Autorka práce věří, že stanovený cíl práce byl splněn, neboť v praktické části práce byly zkoumány podrobně vytýčené cíle, byly hledány příčiny a souvislosti i v teoretické části a následně navržena vhodná řešení. Výzkum probíhal ale jen v rámci omezeného vzorku obyvatel obce, a proto nelze výsledky plošně zobecňovat.

8 Seznam použitých zdrojů

Odborné publikace a články

BERNARD J., *Nic se tady neděje ...,* Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2018. ISBN 978-80-7419-274-6

BLAŽEK, J., NETRDOVÁ, P., 2009, „*Can development axes be identified by socio-economic variables? The case of Czechia*“. Geografie, 114, č. 4, s. 245–262.

ČMEJREK J., BUBENÍČEK V., ČOPÍK J., *Demokracie v lokálním prostoru*, 2010. ISBN 978-80-247-3061-5

DUSÍLKOVÁ H., Kilián J. a kol., *Dějiny vsi, která se nestala městečkem,* 2010. ISBN 978-80-86914-93-0

HEŘMANOVÁ, Eva. *Koncepty, teorie a měření kvality života.* Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2012. ISBN 978-80-7419-106-0

JÁČ, Ivan. *Jedinečnost obce v regionu.* [Praha]: Professional Publishing, 2010. ISBN 978-80-7431-038-6

KUBEŠ J. *Problémy stabilizace venkovského osídlení ČR*, 2000, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Pedagogická fakulta, Katedra geografie ISBN 978-80-70403-85-3

KUČERA Z., KULDOVÁ S., *Vnímání venkova: klíčový fenomén jeho rozvoje.* In Sborník příspěvků. Venkov je náš svět, Český Krumlov. 2006, ISBN 80-213-1539-3

MACHÁČEK, J., *Venkov v rámci inovativních přístupů*. Praha: Alfa Nakladatelství, 2012. ISBN 978-80-87197-51-6

MAJEROVÁ, V. a kolektiv autorů, *Český venkov 2004: Život mladých a starých lidí,* Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, Praha, 2005 ISBN 80-213-1281-5

MAJEROVÁ, V. a kolektiv autorů, *Český venkov 2005: rozvoj venkovské společnosti,* Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, Praha, 2005 ISBN 80-213-1274-2

MAJEROVÁ, V. a kolektiv autorů, *Český venkov 2007: Studie Jihočeského a Ústeckého kraje,* Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, Praha, 2008. s. 112-123, ISBN 978-80-213-1768-0

MAJEROVÁ, V. a kolektiv autorů, *Český venkov 2008 : Proměny venkova,* Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, Praha, 2009 ISBN 978-80-213-1768-0

Malý sociologický slovník, Kolektiv autorů, Praha: Svoboda, 1970

MUSIL J., MÜLLER J. *Vnitřní periferie v České republice jako mechanismus sociální exkluze*. Sociologický časopis, č. 2, s. 321–348, 2008

PERNICA,Petr, *Logistika kultury: Nový pohled na kulturu*, Praha: Academia AV ČR, 2017. ISBN 978-80-200-2730-6

PERLÍN R., KULDOVÁ S. , *Typology of rural areas*. In: Majerová V.(ed.): Sborník příspěvků z mezinárodní vědecké konference Venkov je náš svět, Countryside-Our World. ČZU, Praha, s. 487-509, 2008

PERLÍN R., S. Kučerová, Z. Kučera. „*Typologie venkovského prostoru Česka*.“, Časopis Geografie 115, 2010. s.161–187

PROFANT, T., *Kritika rozvoje: Od kolonialismu k postrozvojové praxi,* Slon – Studie, 2022. ISBN: 978-80-246-5040-1

RUMPEL, P., KOUTSKÝ, J., SLACH, O., *Měkké faktory regionálního rozvoje*., 1. vyd. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, 2008. 186 s. ISBN 978-80-7368-435-8.

ŘÍKOVSKÝ, F. *Základy k sídelnímu zeměpisu Česko-Slovenska*, ČSSZ, Brno, 1939

SLEPIČKA, Alois, *Venkov a/nebo město*, 1. vyd., nakl. Svoboda, Praha, 1981
ISBN: 25-138-81d

Velký sociologický slovník, Kolektiv autorů, Karolinum, Praha 1996
ISBN 80-7184-311-3, Dostupné také online z: https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/VSgS

Internetové zdroje

Amaterské divadlo, [online], © 2024, [cit. 30.10.2024], Dostupné z:
https://www.amaterskedivadlo.cz/main.php?data=soubor&id=826

Cyklotrasy Mělnicka, [online], © 2025, [cit. 11.03.2025], Dostupné z:
https://www.melnicko-kokorinsko.cz/stezky/cyklotrasy

Czechindex, [online], © 2024, [cit. 28.12.2024], Dostupné z:
https://www.czechindex.cz/stredocesky-kraj/melnik/melnicke-vtelno/

DANKO L., BEDNÁŘ P., 2022, *Východiska generace Z v kontextu výzev rozvoje periferních regionů*, Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta managementu a ekonomiky, Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva [online], © 2012-2025, [cit. 13.03.2025], Dostupné z:
http://www.regionalnirozvoj.eu/202202/vychodiska-generace-z-v-kontextu-vyzev-rozvoje-perifernich-regionu

Deník veřejné správy, [online], © 2024, [cit. 28.05.2024], Dostupné z: https://dvs.cz/clanek.asp?id=6384068

Dotaceeu.cz, [online], © 2024, [cit. 08.05.2024], Dostupné z: https://dotaceeu.cz/cs/ostatni/dulezite/slovnik-pojmu/m/mistni-akcni-skupina-(mas)

Evropská komise, [online], © 2024, [cit. 04.05.2024], Dostupné z: https://ec.europa.eu/regional_policy/inforamtion/new-eu-cohesion-policy-2021-2027

Evropská komise, [online], © 2024, (cit. 04.05.2024), Dostupné z: https://ec.europa.eu/regional_policy/en/policy/themes/rural-development/

Infoleták ŘSD, [online], © 2025, (cit. 12.03.2025), Dostupné z: https://apdos.roadmedia.cz/Upload/Stavby/466/infoletak_s16-melnicke-vtelno-obchvat.pdf
Malý lexikon obcí, [online], © 2024, [cit. 03.11.2024], Dostupné z: https://csu.gov.cz/produkty/maly-lexikon-obci-ceske-republiky

MAS Vyhlídky, [online], © 2024, [cit. 03.05.2024], Dostupné z: https://www.vyhlidky.eu/eu/o-spolku/služby-mas-vyhlidky-zs

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, [online], © 2024, [cit. 04.05.2024], Dostupné z: https://www.dotaceeu.cz/cs/fondy-eu/kohezni-politika-eu/operacni-programy/program-rozvoje-venkova

Oficiálné stránky agentury Czechtourism [online], © 2025, [cit. 04.02.2025], Dostupné z: https://www.tradicemasmysl.cz/Tradice/

Oficiální stránky portálu regionálního rozvoje Královehradeckého kraje [online], © 2024, [cit. 04.11.2024], Dostupné z: https://www.starostuj.cz/

Oficiální stránky NS MAS České republiky, [online], © 2024, [cit. 04.11.2024], Dostupné z: https://www.nsmascr.cz/o-spolku/co-jsou-mas/

Oficiální stránky Obce Mělnické Vtelno, [online], © 2024, [cit. 27.09.2024], Dostupné z: https://www.melnickevtelno.cz/

Oficiální stránky S.O.K., [online], © 2024, [cit. 31.10.2024], Dostupné z: https://www.sdruzeniobcikokorinska.cz/index.asp

Postavení venkova ve Středočeském kraji, [online], © 2024, [cit. 31.10.2024], Kód: e-201361-09, Dostupné z: https://csu.gov.cz/produkty/postaveni-venkova-ve-stredoceskem-kraji-n-8lwizu9rqr

Program rozvoje obce Mělnické Vtelno 2021-2030 [online], © 2024, [cit. 31.10.2024], Dostupné z: https://www.obcepro.cz/program-rozvoje-obce-2362.modal

Ústava České republiky ze dne 16.12.1992 [online], © 2024, [cit. 31.10.2024], Dostupné z: https://vlada.gov.cz/assets/ppov/rnm/dokumenty/vladni-dokumenty/ustava_2.pdf

Výsledky voleb do místního zastupitelstva obce Mělnické Vtelno 2018-2022 na stránkách ČSÚ, [online], © 2025, [cit. 10.01.2025], Dostupné z: https://www.volby.cz/

Zákon o obcích č. 128/2000 Sb. [online], © 2025, [cit. 18.01.2025], Dostupné z: https://www.e-sbirka.cz/sb/2000/128?zalozka=text

Zákon o regionální podpoře č.128/2000 Sb. © 2025, [cit. 19.01.2025], Dostupné z: https://www.e-sbirka.cz/sb/2000/248?zalozka=text

Zákon o volbách do zastupitelstev obcí č. 491/2001 Sb. [online], © 2025, [cit. 18.01.2025], Dostupné z: https://www.e-sbirka.cz/sb/2001/491?odkazId=63118119&zalozka=text

---

Ostatní zdroje

TEJNICKÝ B., CHRAMOSTA J., Hasiči Mělnické Vtelno, *Historie a současnost,* 2024 (cit. 10.10.2024), publikace vydaná Obcí pro příležitost 150 let založení DSH v M. Vtelně

Kronika TJ Sokola, Vacková M., TJ Sokol Mělnické Vtelno, 2015-2024

Kronika obce Mělnické Vtelno, kopie vybraných stránek se svolením současné archivářky G. Polákové a obce

9 Seznam obrázků, tabulek, grafů a zkratek

Seznam obrázků

Obr. 1 Mapa venkovských regionů dle OECD ……..…str. 14
Obr. 2 Logo S.O.K……...……....str. 33
Obr. 3 Dobová fotografie členů spolku……str. 36
Obr. 4 Znak MS……..str. 38
Obr. 5 Plakát akce spolku MS……str. 38
Obr. 6 Plakát akce spolku Život venkova……str. 39
Obr. 7 Plakát Kulturního centra Kostel k akci Štědrovečerní půlnoční……..str. 40
Obr. 8 Foto z akce MS Memoriál Miroslava Vítka……str. 40
Obr. 9 Bublifuková diskotéka……..str. 40
Obr. 10 Koncert ABBAcz……str. 40
Obr. 11 Nová hasičská zbrojnice……...……str. 41
Obr. 12 Expozice historické stříkačky……..str. 41
Obr. 13 Vzorec pro výpočet chí kvadrát testu a očekávaných četností……str. 62

Seznam tabulek

Tabulka č. 1 Vývoj počtu obyvatel Mělnického Vtelna 2013-2023……str. 30
Tabulka č. 2 Délka žití v obci……..str. 50
Tabulka č. 3 Vnímání životního stylu……..str. 52
Tabulka č. 4 Délka bydlení x návštěvnost kulturních akcí….....str. 63
Tabulka č. 5 Věkové kategorie a míra hrdosti……str. 64
Tabulka č. 6 Zdroj informací a sdružené věkové kategorie v %.....str. 65

Seznam grafů

Graf č. 1 Vývoj počtu obyvatel dle výsledků sčítání v letech 1869-2024……..…str. 29
Graf č. 2 Srovnání výsledků voleb do zastupitelstva obce 2018-2022...……str. 32
Graf č. 3 Procentuální zastoupení respondentů dle nejvýše dosaženého vzdělání…..str. 51
Graf č. 4 Návštěvnost a druhy akcí……str. 55
Graf č. 5 Vliv pořádání akcí na život v obci……...…str. 55

Graf č. 6 Druhy akcí, které obyvatelům v obci chybí……str. 57

Seznam použitých zkratek

Soupis a definování zkratek

CLLD Strategie komunitně vedeného rozvoje
ČR Česká Republika
ČSSD Česká strana sociálně demokratická
ČSÚ Český statistický úřad
DSO Dobrovolný svazek obcí
EAFRD Finanční nástroj na podporu rozvoje venkova
ESF Evropský sociální fond
ERDF Evropský fond pro regionální rozvoj
ERIH Evropské stezky průmyslového dědictví
EU Evropská unie
EZFRV Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
HZS Hasičský záchranný sbor
CHKO Chráněná krajinná oblast
IKT Informační a komunikační technologie
IROP Integrovaný operační program
KČ Koruna česká
LEADER Iniciativa k propojení rozvojových aktivit a venkovské ekonomiky
MAS Místní akční skupina
MMR ČR Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky
MŽP ČR Ministerstvo životního prostředí České republiky
MZ ČR Ministerstvo zemědělství České republiky
NK Nezávislí kandidáti
NS MAS Národní síť Místních akčních skupin
NUTS Nomenklatura územních statistických jednotek
OECD Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
OPZ Operační program zaměstnanost
ORP Obec s rozšířenou působností
PRV Program rozvoje venkova
SCS Slovník cizích slov
SDH Sbor dobrovolných hasičů
SMO Svaz měst a obcí
SOK Sdružení obcí Kokořínska
SRD Strategické rozvojové dokumenty
SRR Strategie regionálního rozvoje
SZIF Státní zemědělský a intervenční fond
ÚP Územní plán

apod.	a podobně
např.	například
tj.	to jest
tvz.	takzvaně

Přílohy

Příloha č. 1…….……..průvodní list k dotazníku
Příloha č. 2…….……vzor dotazníkového šetření

Příloha č. 1

Dobrý den, jsem obyvatelka obce Mělnické Vtelno a v rámci své diplomové práce, která mapuje Společenský život v obci Mělnické Vtelno (Vysoká Libeň, Radouň), bych Vás ráda požádala o spolupráci, věnujte prosím několik minut svého času vyplnění následujícího dotazníku. Data budou zpracována a výsledky budou předány zástupcům obce, kteří se mohou zaměřit na konkrétní problémy, které Vás trápí nebo naopak na to, co Vás těší a je potřeba dále podporovat.

Děkuji a s pozdravem L.E.S.

Sběrné boxy pro vyplněné dotazníky najdete zde:

Prodejna potravin Mělnické Vtelno
Samoobslužná prodejna Radouň
Prodejna potravin Vysoká Libeň

POKUD JSTE DOTAZNÍK VYPLNILI JINAK, PROSÍM TENTO JIŽ NEVYPLŇUJTE!!

Dotazník lze také vyplnit online:
https://www.survio.com/survey/d/N6D3N6A4X3P3A6B2L nebo QR kódem
Možno zaslat odkaz na email, napište: lucie.senicova@centrum.cz

Příloha č. 2

Otázky pro dotazník:
Svoje odpovědi můžete označovat různě, dle druhu - křížkem, kolečkem, fajfkou, podtržením apod.

1. Jak dlouho žijete v obci Mělnické Vtelno (Vysoká Libeň, Radouň)?

a) méně než 5 let
b) 6–10 let
c) 11–20 let
d) 21–30 let
e) 31-40 let
f) více než 40 let
g) v obci nežiji

2. Máte pocit, že to ve Vaší obci „žije“?

ANO NE

3. Nachází se ve Vaší obci (*udělejte prosím 1. Vámi zvolenou značku v každém řádku*)**:**

	Ano	Ne	Nevím
Divadlo			
Kino			
Knihovna			
Kavárna			
Muzeum			
Cukrárna			
Divadelní soubor			
Folklorní soubor			

4. Jak často vyrážíte za kulturou ve Vaší obci? *(označte pouze jednu odpověď)*

a) Často
b) Občas
c) Málokdy
d) Nikdy

5. Kulturní akce ve Vaší obci pořádá nejčastěji podle Vašeho názoru:
(označte pouze jednu odpověď)

a) Mikroregion (sdružení obcí)
b) Obec
c) Místní firmy/společnosti
d) Konkrétní lidé
e) Spolky

6. Jakých společenských, kulturních a sportovních akcí se účastníte?
(pro každou skupinu akcí označte křížkem v řádku pouze jednu možnost)

	Pravidelné	Občas	Vyjímečně	Nikdy
Sportovní akce				
Kulturní akce (divadlo,kino,ples)				
Tradice a zvyky (pálení čarodějnic, Mikulášská)				
Ostaní akce (Dětský den, Rozloučení s prázd.)				

7. Bývají ve Vaší obci koncerty? *(označte pouze jednu odpověď)*

Nikdy Zřídka Občas Často

8. Je ve Vaší obci dostatek restaurací?

ANO NE

9. Je ve Vaší obci dostatek sportovišť?

ANO NE

10. Kolik cyklostezek je v okolí Vaší obce? *(označte pouze jednu odpověď)*

a) Velké množství
b) Dostatečné
c) Omezené množství
d) Velmi omezené množství
e) Žádné

11. Ke které věkové kategorii jsou akce v obci podle Vás nejvíce směřovány?
(označte pouze jednu odpověď)

a) Děti do 15 -ti let
b) Mládež (15-18 let)
c) Osoby v produktivním věku (19-64 let)
d) Senioři (65+)
e) Akce jsou vyvážené pro všechny věkové kategorie

12. Jak se nejčastěji dozvíte o pořádání akcí? *(označte pouze jednu odpověď)*

a) Internet-oficiální stránky obce, odebírám newsletter
b) internet-profil obce na sociálních sítích
c) plakáty na návsi obce
d) místní rozhlas
e) od známých, přátel

f) nejsem vůbec informován
g) Jiné, uveďte
jaké_____

13. Jaké akce, společenské programy jsou podle Vás zbytečné a neoslovují Vás? *(označte pouze jednu odpověď)*

a) sportovní akce - fotbalová utkání, nohejbalový turnaj a jiné
b) divadelní představení
c) plesy a taneční zábavy
d) pouť a pouťová zábava
e) rozsvícení vánočních stromků s doprovodným programem
f) Máje
g) pálení vatry, „čarodějnice“
h) všechny akce mě baví, žádné nepovažuji za zbytečné
i) Jiné, prosím uveďte_____

14. Jste spokojen-a s podporou kultury ve Vaší obci?

ANO NE

15. Jaké akce, společenské programy podle Vás v obci chybí? *(označte pouze jednu odpověď)*

a) obecní výlety (zahraniční: Vídeň, Budapešť, Drážďany, …)
b) jednodenní exkurze s obědem pořádané obcí (např.: hrad, zámek, výstava, …)
c) organizovaná návštěva divadla, muzikálů apod.
d) jiné (uveďte:)
……

16. Jaký vliv má podle Vás pořádání společenských, kulturní nebo sportovních akcí na život v obci?

(pro každou skupinu akcí označte křížkem v řádku pouze jednu možnost)

	Velmi pozitivní	Pozitivní	Ani ano, Ani ne	Negativní	Velmi negativní
Sportovní akce					
Kulturní akce (divadlo, kino, plesy)					
Tradice a zvyky (pálení čarodějnic, Mikulášská)					
Ostatní akce (Dětský den, Rozloučení s prázdn.)					

17. Jaké jsou nejčastější důvody Vaší neúčasti na akcích?
(označte pouze jednu odpověď)

a) nedostatek času
b) nedozvím se o nich včas
c) je to daleko, nejsem mobilní
d) nemám zájem, nezajímají mě akce v obci
e) finanční důvody
f) jiný důvod (uveďte jaký):_____

18. Podílíte se vy osobně na organizování některé z akcí?

ANO NE

19. Prostor pro připomínky ke kultuře ve Vaší obci:

20. Jste členem (členkou) některého z místních spolků?
(nehodící se škrtněte)

ANO NE

21. Máte zájem stát se členem (nkou) některého z místních spolků?
(pro každou skupinu akcí označte křížkem v řádku pouze jednu možnost)

	určitě ano	ano	možná	ne	určitě ne
Dobrovolní hasiči					
TJ Sokol					
Myslivecké sdružení					
Rybářské sdružení					
Spolek Život venkova					

22. Preferovali byste, aby obec vybudovala další: *(označte pouze jednu odpověď)*

a) odpočinková místa
b) cyklostezky, pěší stezky
c) naučné stezky s odkazem na historii obce a okolí
d) hřiště (jakékoliv)
e) jiné (uveďte jaké)……

23. Jaký je Váš názor k soudržnosti obyvatel v obcích Mělnického Vtelna? *(označte pouze jednu odpověď)*

a) Obec je soudržná, lidé k sobě mají blízko a pomáhají si
b) Obec je soudržná, ale nijak výrazně, lidé se scházejí a ví, co od souseda očekávat
c) Obec není moc soudržná, každý se stará spíše o sebe a svoji rodinu
d) Obec není vůbec soudržná, lidé si nedůvěřují a nezajímají se o své okolí
e) Jiný názor (prosím uveďte):
……

24. Jaká je míra vaší hrdosti, že jste obyvatelem právě této obce (Měl. Vtelno, Vysoká Libeň, Radouň)? *(označte pouze jednu odpověď)*

a) Velmi hrdý-á
b) Hrdý-á, i když je prostor pro zlepšování
c) Ani ano, ani ne
d) Nejsem moc hrdý-á, ale možná se to zlepší
e) Nejsem vůbec hrdý-á

25. Svůj životní styl řadím jako *(označte pouze jednu odpověď)*
a) tradiční venkovský, tj. většinu času trávím péči o domácí hospodářství, obdělávám pole nebo větší zahradu
b) styl obyvatel venkovského domu, mám pozemek a zahrádku, kde pěstuji zeleninu pro svou potřebu, chovám malá zvířata
c) styl obyvatel venkova, kdy většinu času trávím ve městě, mám tam práci a přátele, nemám žádné větší hospodářství
d) styl lidí toužících žít zdravě, v souladu s přírodou a v klidu
e) Jiný (prosím uveďte) _____

26. Svoji momentální životní úroveň vnímám jako *(označte pouze jednu odpověď)*

a) nadprůměrnou
b) průměrnou
c) podprůměrnou
d) vysoce podprůměrnou

27. Plánujete v obci v dalších letech zůstat? *(označte pouze jednu odpověď)*

a) Ano
b) Ne
c) Nevím, uvidí se podle situace

Ještě pár otázek na závěr dotazníku:

28. Jste: *(označte pouze jednu odpověď)*

Muž Žena

29. Jaký je váš věk: *(označte pouze jednu odpověď)*

a) 15–19 let
b) 20–24 let
c) 25–29 let
d) 30-34 let
e) 35-39 let
f) 40-44 let
g) 45-49 let
h) 50-54 let
i) 55-59 let
j) 60-64 let
k) 65 a více let

30. Nejvyšší dosažené vzdělání:

a) základní vzdělání
b) střední vzdělání (ukončené výučním listem)
c) střední vzdělání (ukončené maturitou)
d) vyšší odborné vzdělání
e) vysokoškolské vzdělání (bakalářský stupeň)
f) vysokoškolské vzdělání (magisterský stupeň a vyšší)

31. Kolik dětí ve věku 0-15 let s vámi sdílí společnou domácnost:
(označte pouze jednu odpověď)

a) 0 dětí
b) 1–2 děti
c) 3 a více dětí

A to je vše, velice Vám děkuji…